The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅĶELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, MAY 26, 1965

LATVIJA
AMERIKĀ

42. N-RS TREŠDIENA, 1965. GADA 26. MAIJS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅĶELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vaditājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vaditāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Latviešu skolas visiem jāatbalsta

ATZINUMI ASV AUSTRUMU PIEKRASTES SKOLOTĀJU UN SKOLU DARBINIEKU KONFERENCĒ BOSTONĀ

ASV austrumu piekrastes skolotāju un skolu darbinieku 15. un 16. maija konferencē viens no galvenajiem atziņumiem bija, ka latviešu skolu darbs nostabilizējies un tajā arvien vairāk rodas jaunu paligu, kas nāk no amerikāņu kolledžām vai sagatavošanas kursiem. Darba pamatā paturamas vecās, pārbaudītās metodes un sekmējama jaunu bērnu dārzu un vidusskolu mācību iekārtošana, apgādāšana ar mācības līdzekļiem. Kāpināma latviešu sabiedrības psiholoģiskā noskaņa un izpratne par latviešu skolu lielo nozīmi.

Šos atzinumus plašāk izgaismoja 10 referāti un apliecināja 4 praktiskās stundas, kuŗās mācīja Bostonas skolotāji. M. Dūma 1. vidusskolas klasē mācīja gramatiku, S. Kalnāja (pati beigusi Bostonas latviešu skolu) pamatskolas 2. klasē pasaku stāstīšanu, apvienotu ar zīmēšanu; skolas pārzinis A. Liepkalns nodarbības ar Mazputniņu 3. klasē un L. Āboliņa tautas deju demonstrējumus vidusskolas 1. klasē.

Referātu virkni ar pārskatu par latviešu skolām un to darbību ievadīja ALAs kultūras biroja un izglītības sekcijas vaditājs Dr. P. Norvilis. Skaitļi liecināja, ka apm. 50 proc. bērnu vēl neapmeklē latviešu skolas. Dažiem, kas dzīvo tālos lauku novados, tas nav iespējams, bet paliek vēl daļa tādu, kuŗu iztrūkšanu skolās var izskaidrot vienīgi ar vecāku nevēlēšanos, nevērību un aizbildināšanos, ka bērnu nevar piespiest iet latviešu skolā, ja viņš to nevēlas. „Bērns pats nosaka mācīšanās veidu un mērķus," Amerikā sludināja progresīvās audzināšanas aizstāvji, un viņu ietekmē arī latviešos pacēlušās līdzīgas balsis. Tikai tās nāk par vēlu, kad amerikāņi paši no saviem maldiem jau atgriezušies.— „Vai mums tiešām šos maldus vajadzētu atkārtot?" jautāja skol. N. Kalniņš, kas jautājumu, vai drīkst piespiest mācīties, iztirzāja tuvāk. Viņa atziņa bija, ka bērni labprāt iet latviešu skolā, ja vecāki to atbalsta, ir paraugs valodā, atsaucībā pret latvisko, apmeklē skolas sarīkojumus, latviešu teātŗus, koncertus, iegādājas latviešu grāmatas un lasa latviešu laikrakstus.

Interese nevar rasties par to, ko nepazīst. Tāpēc vecāki, skola un arī sabiedrība ne tikai drīkst, bet tiem arī pienākums mācīt un audzināt bērnus tā, lai latviešu gara pasaule viņiem kļūtu par mantojumu. Citādi bērni vēlāk, kad kļūs apzinīgāki, apsūdzēs, ka nav uz to mudināti. — „Laba ievaditāja latviešu gara pasaulē ir literātūra tikai tās pamatā jāliek darbi, kas pierādījuši savu paliekamo mākslas vērtību un idejisko un vēsturisko nozīmību," uzsvēra literātūrvēsturnieks J. Bičolis, runādams par literātūras mācīšanu. Bet pie literātūras avotiem var nokļūt tikai tie, kas prot valodu. Bērniem, kas nāk no ģimenēm, kur latviski nerunā vai runā kropļoti, mātes valoda jau kļuvusi par svešvalodu. — Par problēmām, kā šādus bērnus iemācīt latviski, lai viņi varētu lasīto arī saprast, runāja māc. F. Ruperts, kas ilgus gadus skolās mācījis arī latviešu valodu.— Konferences pirmā diena beidzās ar Bostonas skolas audzēkņu priekšnesumiem, kuŗus bija sagatavojusi mātes daudzināšanai skol. L. Āboliņa.

Otrā dienā referātu turpinājumā inspektors A. Banga runāja par skolas komiteju un stipendiju fondu nozīmi, uzsvērdams, ka šie iestādījumi ir ne tikai materiāls atbalsts, bet arī morāls un idejisks. Vistālāk braukušais konferences dalībnieks H. Kreicers no Čikagas runāja par divi tematiem: „Jauno skolotāju sagatavošana trimdas skolai" un „Mūsu laikmets un trimdas skola." — Par vecāku problēmām, kādas rodas bērnus skolā sūtot, runāja prof. J. Gabliks, uzsverot, ka, augot divi pasaulēs, šīs problēmas nav mazas, bet, zinot latviešu skolu lielo nozīmi, tās jācenšas pārvarēt, savstarpēji izpalīdzoties, īpaši praktisku jautājumu atrisināšanā, aizvedot uz skolu, ierosinot u. t. t. — I. Krastiņa, kas beigusi skolotāju kolledžu, runāja par jaunu skolotāju grūtībām latviešu skolā, tomēr tās esot daudz mazākas par prieku, kas rodoties darbā tieši ar savas tautības bērniem. — Prof. E. Kāpostiņa referātu nolasīja skolas pārzinis A. Liepkalns. Jaunais zinātnieks, kas beidzis Jelgavas skolotāju institūtu, bet augstāko gradu iegūvis Amerikā, uzsvēra, ka svarīga ir latviskās ievirzes veidošana latviešu skolēnos, lai viņus ieinteresētu apmeklēt latviešu skolu un vispār pievērsties latviskajam.

Katram referātam sekoja pārrunas, kādēļ priekšlasījumi klausītājus nenogurdināja. Galvenās atziņas referenti iesniedza prezidijam, kuŗā par vaditāju ievēlēja ALAs kultūras biroja vad. Dr. P. Norvili un par sekretāru skol. K. Liepiņu un A. Krastiņu.

Biroja vadītājs arī ziņoja par iznākušajām un topošajām grāmatām. Jau izdotas „Tautas dziesmas skolēnu koŗiem" A. Šturma un R. Pētersones sakārtojumā un R. Blaumaņa „Indrāni". Pašreiz iespiež Neikena „Bāri" un Apsīšu Jēkaba „Bagāti radi". Pabeidz sagatavot V. Rūķes „Saliekamo ābeci" ar I. Bites illustrācijām, Nujorkas skolotāju kopas ābeci ar I. Rumpētera illustrācijām, A. Ozola un T. Dukāta „Latvijas vēsturi", A. Jansona „Kokļu spēles mācību", E. Kores ludziņu „Kaķiša dzirnavas" un „Paidagoģisko rakstu krājumu". Skolas var pasūtināt ALAs kultūras birojam arī Latvijas skatu diapozitīvus pavairošanai, kuŗus sakārtojis F. Kurāts.

Konferences dalībniekiem bija iespējams iepazīties arī ar Bostonas skolas audzēkņu darbu skati un preses izstādi. Konferenci rīkoja ALAs kultūras bir. izglītības sekc. sadarbībā ar Bostonas latviešu skolas komiteju, padomi un skolotājiem.

Ka—

Toronto pasta darbiniece pārbauda ar speciālo dziesmu svētku zīmogu apzīmogotās vēstules, kam uzmanīgi seko (no kreisās) Baltijas tautu federācijas Kanadā pr-dis T. Kronbergs, dziesmu svētku rīcības komitejas pr-dis Ž. Šmits, filatelijas un numizmatikas skates organizēšanas komitejas locekļis M. Zichmanis un Toronto galvenā pasta sabiedriski - komerciālās (Public Relation) daļas vaditājs Dž. Bakers (J. Backer). — Apakšējā uzņēmumā pasta sadalīšanas aina Toronto galvenajā pastā. Šādos maisos uz visām brīvās pasaules pusēm ceļos arī daudzas vēstules ar speciālajām dziesmusvētku markām un zīmogu. Foto: JAK

TICĒSIM DZIESMAI!

Dziesma latvju dvēsele svešumā un dzimtenē.

Liekas, tikai nesen, ne pirms četriem gadiem Toronto izskanēja 3. latviešu dziesmu svētki Kanadā. Toreiz gan administrātīvajā darbā, gan dziesmotajā pulkā mūsu vidū rosījās dainietis Arnolds Jankovskis; dziesmai uzticīgi kalpoja „Mūzikanta piezīmju" autors—komponists un diriģents Jānis Cīrulis. Šodien pieminam viņus abus kā dārgus neraimus, kas savus mūžus bija saistījuši ar latviešu koŗa dziesmu un dziesmu svētkiem svešumā.

Reizē ar viņiem aizvaditajos četros gados daži labi no koŗistu tūkstoša piepulcēts veļu saimei: gadi iet, dzīve nestāv uz vietas — tāds ir mirstīgo likteņis. Kas aiz mūsu mūžiem un darbiem paliek, ir dziesma. Diriģentu vadīta, dziedātāju atskaņota latviešu koŗa dziesma skan uz nākotni.

Nav ar dažiem vien gadiem, ar tuvo simt gadu jubileju kopš pirmajiem dziesmu svētkiem Rīgā mērojams šīs dziesmas mūžs, kas ir garāks par visām skaitļu ailēm,ar meldiju sniegdamies sensenos mūsu tautas sākumos. Ne velti dziesmu daudzinām kā mūžīgu.

Laikmetā, kad tautas no savas zemes šķir naidīgas varas, kad valstis lauž līgumus, karaļu kroņus apputina smiltis, vienīgi dziesmai pieder nepārvarams spēks, kas to paceļ telpai un laikam pāri un ļauj pārskanēt cilvēkiem nesniedzamus tālumus. Lielo dziesmu svētku pulcētie klausītāju tūkstoši pievienojas šim dziesmas burvju spēkam kā svētcerē, sajūtot savas tautas gara mantojumu kā dārgāko vērtību.

Viss, ko spējam izsacīt runātos vārdos, reizēm šķiet pasaules melu saindēts, jo šis ir viltus un varas valdīts laika sprīdis. Tikai dziesma mūs nevīļ, jo runā ar meldiju un simboliem, kas seni un svēti atkārto ik latvietim dārgu zvērestu. Nav vairs robežu, okeana šķirtu tālumu, dzelzs aizkara, svešniecības gadu atstarpes, ar dziesmu kā uzticības paroli — vai tā būtu „Pūt vējiņi," „Kas tie tādi, kas dzīvo dāja", vai „Lauztās priedes" — mēs sasaucamies ar saviem brāļiem un māsām pasaules tālumos un apspiestajā dzimtenē.

Daudz darba, pūļu, sirdsdedzes pa šiem atstarpes gadiem, kopš iepriekšējiem dziesmu svētkiem, rīcības komiteja likusi lietā, lai šie 4. latviešu dziesmu svētki Kanadā izdotos godam, skanētu ilgi un tālu. Mūsu vidū ar sajūsmu čaklī darbojusies arī jaunatne, īpaši informācijas nozarē, un esam bez rūpēm, jo nākotnes dziesmu svētkiem aug rīkotāji un dziedātāju saime. Iedzimtā asins balss un tautas tradicijas iet roku rokā, ja runājam par latviešiem kā dziedātāju tautu.

Sens ticējums apgalvo, ka jauniem ļaudīm dziesmu neesot. Lai vienmēr esam un paliekam tie labie ļaudis, kas dziesmoto mantojumu glabā un kopj. Tiksimies visi, no tālienes un tuvienes, dziedātāji un klausītāji, 4. latviešu dziesmu svētkos Toronto ar atjaunotu ticību latviešu dziesmai!

Žanis Šmits
4. Latviešu dziesmu svētku Kanadā ricības komitejas priekšsēdis

MAIŅA MŪSU ČIKAGAS REDAKCIJĀ

Sākot ar šī gada 15. maiju, mūsu laikraksta Čikagas redakcijas vadību pārņēmusi

DAGMARA VALLENA

Jaunās redaktores adrese: 648 South 23rd Ave, Bellwood, Illinois, 60104, U. S. A. Tālrunis: 544-4278 (apgabala kods 312).

A. Vilks

Mēs nerimsim!

Kad Latvijas brīvvalsts laikā jāņa Barona sakopoto latvju dainu rakstos teksti pārskaņoti un mūsu artilēristi vasaras nogalē pieskaņoti okupantu prasībām saradās Daugavpils šaušanas un ideoloģijai, tā atņemot mūsu poligonā, lai mācītu saviem tērauda draugiem trāpīt mērķos, tautas gara mantām īsto spožukas bija izkliesti pa visu poligo- mu un vērtību. Tā saplosīti latnu gan imitētu celtņu, gan ci- viskās dvēseles un dzīves zīmas tādu priekšmetu izskatā, saule vaibsti.
un gurdinošā smilts dažkārt iz- Tādēļ brīva un īsti latviska dzēra vai visus spēkus. Slāpes dziesma vēl atskan vai vienīgi žaudēja elpu, nogurums gausi- ārpus dzimtenes — vietās, kur nāja ceļu uz mājām. Bet tieši vienkopus vai izklaidus mīt lieŠai brīdī gaisu ieplēsa komanda lākas vai mazākas mūsu tautas — dziesmu! Augumi saslējās. šūnas. Mums nav jādreb vai jaSoļi iekrita taktī. Irdenajā plūstošo smilšu kārtā atkal vingri cirtās kājas: kāds brīnišķīgs, nepasakāms un mūdinošs spēks piemita dziesmai!

Vai šobrīd, kad svešums mūsu mūžam paņēmis divi gadu desmitus, mēs nejūtamies tāpat, kā toreiz mūsu karaviri gurdētājā smilšī un karstajā saulē, kas dedzina un slāpē? Vai samanot ap sevi tik daudz mazdūšības, baiļu un vilcināšanās drosmīgai ricībai iepretim brīvības pirātiem, mums neliekas, ka dziļa zūdīšanās ienākusi mūsu dvēselēs un ticībā, ka sākam jau bezcerībā nodrebēt un pagurt? Varbūt tas tā — uz īsu mirkli. Bet Dievs mums licis šādus mirkļus pārvarēt: tā ir dziesma, kas atjauno un uzpilda mūsu morālo spēku rezerves — darbībai un ciņai par savas tautas brīvību. Šķiet, tieši svešumā un fiziskā atrautībā savai valstij dziesmā slēpjas spēks, kas rosina strādāt un cerēt, lai atgūtu to, kas reiz iegūts lielem upuriem un ziedošanos. Dziesmu spēks un tā burvība ir piestājusies mūsu tautas paaudžu mūžiem kā rosinošs ceļa rādītājs uz valstisku pastāvēšanu un neatkarību. Mēs nerimsim kalpot šim spēkam un skaistumam, jo tā mēs apliecinām sev un savai apkārtnei latviskās dvēseles vaibstus, kas palikuši nemainīgi. Šodien mums tas vairāk nepieciešams, lai nepagurtu cīnīties par savas valsts atjaunošanu. Morāla pacilātība rosina un izraisa darbības intensitāti, jaunas domas un ieross- mes, kā labāk pakalpot galvenajām iecerēm.

Tikai maza latviešu tautas daļa šodien mīt brīvībā un spēj lauties patiesi latviskas dziesmas priekam un skaistumam. Bet tas reizē uzliek mums svarīgu pienākumu: ar dziesmu un latvisko kultūru pierādīt vēl brīvajai pasaulei kādas mazas, bet sikstas un nerimtīgas tautas nomodu par saviem ideāliem, brīvību un pašnoteikšanos, ko tik apņēmīgi cenšas nosargāt katra tauta un valsts.

Šī mazā latviešu tautas daļa brīvībā šobrīd reprezentē un atmiņā sauc to Latviju, kas pacēlās ar 18. novembra karogu un kas vēl šodien dzimtenē dziļi slēgta to sirdīs, kuŗiem vēl nav pagaisis priekšstats par novembra leģendu. Mūsu dziesmās taču tik daudz apjūsmota brīvība un tēvzemes mīlestība. Un šo dziesmu tik daudz un ar tādu krāšņuma dažādību, kādu grūti atrast lielo un vareno valstu kultūrā. Bet šobrīd tās iekritušās tumsā, pakļautas klusēšanai un terrora varas cenzūrai. Nav taču noslēpums, ka arī verdzinātā tēvzemē risinās dziesmu dienas — tikai bez brīvas dziesmu izvēles. Kur reiz zaigoja brīvības vai patstāvības vārds, tur stājies verdzinātāju sociālais pasūtinājums — dziesmu teksti ar pašreizējās varas slavinājumu vai pateicību krievu tautai, kas izglābusi Latviju no bojā ejas... Pat Kriš- jāņa Barona sakopoto latvju dainu rakstos teksti pārskaņoti un okupantu prasībām un ideoloģijai, tā atņemot mūsu tautas gara mantām īsto spožumu un vērtību. Tā saplosīti latviskās dvēseles un dzīves zīmas vaibsti.

Tādēļ brīva un īsti latviska dziesma vēl atskan vai vienīgi ārpus dzimtenes — vietās, kur vienkopus vai izklaidus mīt lielākas vai mazākas mūsu tautas šūnas. Mums nav jādreb vai jābažījas par savu dzīvību, skandinot dziesmas, kas mirgo ar brīvības spožumu, prasībām, vēlmēm vai iecerēm pēc šīs nekad neaptumsināmās gaismas!

Mēs dziedam lepnumā par to, ka kaut ko varam darīt savas dzimtenes un verdzinātās tautas labā. Ikviens, kas mūs dzird svešumā, izprot, ka tā nav dziesma, kas izvirmo no maza trimdinieku pulciņa, bet ka tā ir kādas veselas tautas īpašums un tās patiesā balss, kas pilna alkatīgiem mērķiem. Kaut arī gaŗā laika tecējumā, katra valsts rietumos tagad tomēr zina triju tautu likteni Baltijas jūras krastā.

Mēs dziedam brīvībā, pārsviezdami neredzamu tiltu uz tām sirdīm tālumā, kas izprot un zina mūsu nostāju svešumā. Arī verdzinātāji nespēj apslēpt nepatiku par to, ka mēs nerimtīgi cilājam brīvības jautājumu un nerimstamies runāt par mūsu tautai laupītajām tiesībām. Lai kā vardarbīgie okupanti noniecinātu latviešu tautas daļas aktīvitāti brīvības atgūšanas virzienā, tie, kas cieš viņu varā, dvēselē ir gandariti par katru parādību, kas vienā vai otrā veidā tiem atgādina mūsu nacionālo modrību.

Mēs dziedam brīvu dziesmu, jo taisnība ir mūsu tautas pusē: mums pienākas tiesības uz brīvību un visu to, ko mūsu tauta pati izveidojusi un uzkrājusi savos kultūras apcirkņos. Samākslotas un viltotas etiķetes šobrīd ir jūtami sagandējušas šos kādreiz bagātīgos krājumus, jo daudz kas padarīts par līdzīgu vai piedēkļīgu slavu resp. komūnistisko krievu kultūrai.

Nav mazums arī to okupantiem pakalpīgo iztapoņu, kas ar paši zgudrotiem argumentiem cenšas pierādīt vai uztiept, ka jau senatnē pastāvējusi kultūrāla radniecība krievu un latviešu tautu starpā... No tā secināms, ka okupantu uztverē tautai dzimtenē atliek vienīgi priecāties par uzsūtīto pekles nelaimi.

Mūsu dziesmai brīvībā piemīt noskaņa, kas ne tikai tīksmina klausītāju, bet arī vedina viņu uz pārdomām par brīvības jēgu. Viss taču apstājas un noklust, kur tās nav. Viss sastingst un nosmok, kur trūkst brīvas elpas. Tāds šobrīd ir liktenis mūsu tautai dzimtenē.

Vai tas vēl vairāk nerosina darbam un upuriem savas dzimtenes labā, kam spēcīgu impulsu spēj piešķirt mūžam neapkļusināmās patiesi latviskās dziesmas spēks?

Mēs nerimsim savā nacionālajā varēšanā, iekāms nebūs atgūta brīvība mūsu tautai. Vienalga, vai mēs šīs cerības ietvēram dziesmā, kādā citā latviskā daiļradē, vai mūsu tautas dzīvotspēka izpausmē.

Kad ziemeļzemes Kanadas debesīs brīvi iedunēs latviskā dziesma, lai tajā ietvēram arī apņēmīgu solījumu: mēs nerimsim, jo mēs gribam un neatkāpīgi prasām to, kas zaigo mūsu dziesmās — brīvību tēvzemei Latvijai!

UZ REDZĒŠANOS 4. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS KANADĀ NO 28. – 30. MAIJAM TORONTO

LATVIJA

42. N-RS TREŠDIENA, 1965. GADA 26. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinķels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Inta Podnieka, 28 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrē gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Jautājumi, kas sagrauj boļševiku propagandu okupētajā Latvijā

SLĒPENA APSPRIEDE PADOMJU ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĒSTURES INSTITŪTĀ

Interesanta apspriede notikusi Maskavā aiz slēgtām durvīm. Tur runāja par uzmetumu — projektu devītajam sējumam darbā, kas saucas „Padomju savienības vēsture no pirmsākumiem". Devītais sējums attiecas uz laiku no 1933. — 1941. gadam, tātad uz otru piecgades periodu. Bet šai laika posmā ietelp vēl daudzi citi ļoti nozīmīgi Pad. savienības vēstures fakti. Šai posmā ietelp arī drausmīgās Staļina veiktās tīrīšanas akcijas, nodevīgais līgums ar Hitlera Vāciju un pirmie divi kara gadi, kad Maskava no visām kara briesmām bija pasargāta un atradās ērta skatītāja lomā. Par šo tematu tad arī notika debates, ļoti slepenas debates Dimitrija Uljanova ielā Maskavā, kurās piedalījās padomju izcilākie vēsturnieki. Viņu strīdū noklausījās studenti, un pēdējiem jāpateicas par to, ka viss slepenībā runātais nāds gaismā.

Pavisam rupjos vilcienos ņemot, strīdus notika starp divām grupām. Vieni aizstāvēja stingri partijas līniju: vēsturiskie fakti jāpaskata no valsts interešu viedokļa. Šim partijas un valsts interesēm jāstāv pāri absolūtajām patiesībām, galvenokārt tāpēc, lai nedotu ienaidniekam nekādus jaunus argumentus pretpadomju propagandai.

Un pavisam svarīgs iemesls vēl sekojošais: padomju lasītājs nebūtu jāgrūž šaubu bezdibenī par visu to, kas līdz šim teikts un mācīts. Bet šādu uzskatu aizstāvju grupai stāvēja pretim otra. Bija arī tādi padomju vēsturnieki, kas nespēja ar šādu argumentāciju apmierināties. Viņi aizstāvēja domu, ka pēkšņs trieciens — šoks būtu ļoti vēlīgs paņēmiens. Vēl vairāk — opozicionāri pieteica karu vēsturiskajiem meliem! Un pieprasīja, lai visu aprakstītu tā, kā tas īstenībā notiecis.

Pārrunu degpunktā nonāca Staļina un Hitlera 1939. gada augusta pakts. Kā jau sen zināms Rietumu pasaulē, šis pakts ietvēra arī slepenas klauzulas par Polijas sadalīšanu, par Baltijas valstu nodošanu boļševiku varā un par lielas Rumānijas territorijas piešķiršanu Pad. savienībai. Un tiešām, — no partijas viedokļa raugoties, patieso faktu publicēšana būtu vissmagākais plikis visai oficiālajai padomju propagandai par komūnistu varas labprātīgo nodibināšanos Baltijas valstīs. Reizē ar to visiem okupētās Latvijas tā saukto vēsturnieku darbiem piekristu malkulātūras vērtība, sākot ar paša „profesora" Zuša sacerējumiem un beidzot ar visu pārējo mazāko garu domrakstiem, ar kuriem tik pārbagāti oficiālo grāmatu plaukti. Pieminēsim arī no savas puses: acīm redzamie un rokām taustāmie meli ir arī galvenais iemesls, kāpēc šīs grāmatas neviens nepērk un kādēj no tām var cerēt tikt vajā tikai par izpārdošanas cenām, t. i. par pusvelti...

Tomēr atgriezīsimies pie padomju vēsturnieku strīda Dimitrija Uljanova ielā Maskavā. Kā jau teikts,— apspriežot padomju oficiālās vēstures sējumu par laiku no 1933. — 1941. gadam, dabiski pacēlās jautājums par Staļina un Hitlera līgumu 1939. gadā un tā slepenajām klauzulām. Par tām Rietumos jau sen viss skaidrs pēc tam, kad sakautās Vācijas ārlietu ministrijas archīvi krituši amerikāņu rokās. Vienīgi padomju vēsturniekiem — un pie tam pašiem lielākajiem viņu vidū jāizturas tā, it kā šādu slepenu klauzulu nemaz nebūtu bijis... Un tā ar gluži nevainīgu seju kāds vēsturnieks Maskavas apspriedē vaicāja: „Vai 1939. gada pakts satur slepenu vienošanos starp Maskavu un Berlīni? Ja tāda vienošanās būtu notikusi, tad Pad. savienības vēstures 9. sējumā attiecīgā vieta noteikti jākorrigē. Ja šāda vienošanās nebūtu notikusi, tad noteikti jāpierāda, ka Rietumu pasaules prese melo." Un te nu ir padomju vēsturnieku lielā nelaime — viņi nespēj runāt patiesību; un vēl mazāk viņi spēj pierādīt, ka Rietumos visiem zināmā patiesība neeksistē... Lūk, šādā strupceļā iedzīti padomju zinātņu akadēmijas vēstures institūta vēsturnieki! Ir tomēr daži viņu vidū, kas pacel šādus jautājumus, kaut vai veselā cilvēka prāta vārdā.

Pateicoties studentiem, šis fakts kļuvis Rietumos zināms. Un skaidrāks par skaidru ir tas: okupētās Latvijas tā saukto vēsturnieku un propagandistu savārstījumiem ir tikai malkulātūras vērtība. Latviešu tauta pie šī atziņuma nokļuvusi jau sen.

AKL V. Sk.

PAD. SAVIENĪBAS VADOŠO APRINDU DOMĀŠANAS UN JUSANAS VEIDS

„Die Sowjets — wie sie denken, fühlen, handeln" von Horst C. Berlinius' Deutsche Verlags-Anstalt izdevums, 128 lp.

Tikai ilggadīgi sakari ar padomiešiem dod iespēju novērtēt viņu iekš- un ārpolitiku bez rietumniekiem piemītošās vēlmes domāšanas. Autoru Vācijā uzskata par izcilu Austrumeiropas pazinēju, un tas zina, pateicoties saviem personīgajiem kontaktiem, kā īsti padomieši domā un jūt, kā tie, vadoties no šiem priekšnotiekumiem, mēdz rīkoties. Viņš apgaismo padomiešu rīcību politikā, saimniecībā un kultūras laukā, kur viss ir sakaņots, lai dažās nākošās desmitgadēs iegūtu pasaules varu. Politiskie notikumi, kas saistīti ar Berlīnes problēmu, Kubas krīzi u. t. t., parādās pavisam jaunā apgaismojumā. Arī Vācijas austrumu zonas politikai autors īsumā pievēršas un to visai skaidri definējis. Tāpēc šis darbs lasītājiem sniedz pamatu pašu spriedumiem.

AKL maiņošo spēku visās komūnistu

DAŽĀDI REVIZIONISMA ASPEKTI

„Der Revisionismus", Herausgeben von Leopold Labedz, Kiepenheuer & Witsch izdevums, 496 lp.

Kad Vācijas sociāldemokratu partijas pazīstamais teorētiķis Eduards Bernšteins pagājušā gadsimta beigās publicēja savu kritiku par dažām Kārļa Marksa dogmām, neviens nevarēja iedomāties, ka Bernšteins ieies vēsturē kā „revizionisma tēvs" un ka šis revizionisms pārmainītā un katriem apstākļiem piemērotā veidā kā skābe saēdīs sociālisma revolūcionāro saturu un pēc tam to pašu izdarīs ar komūnismu. Īpaši kopš Staļina nāves revizionisms kļuvis par partijās. Kaut gan Staļina pēctecī rūpīgi saglabājuši kādu daļu derīgo dogmu, tie tomēr arī paši rīkojušies kā revizionisti. Šis revizionisms „no augšas", kuru mēdz arī apzīmēt par „reformismu", kā arī daži postulāti no Staļina laikmeta, pie kuriem vēl mēdz turēties tāpat kā agrāk, rada revizionistiskiem vadoņiem bīstamu revizionismu „no apakšas", kas prasa komūnistu dogmu daudz plašāku pārbaudi un revīziju. Šai rakstu krājumā starptautiski atzīti speciālisti apskata klasiskā un modernā revizionisma izpausmes veidus. Šis darbs ir angļu valodā publicētā autora darba pārstrādāts un papildināts tulkojums.

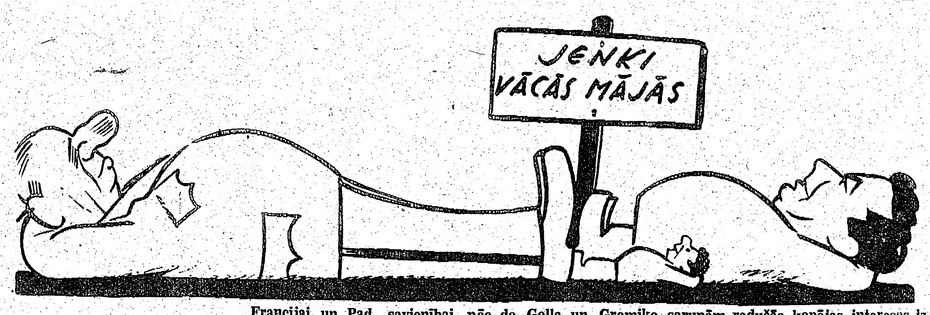

Francijai un Pad. savienībai pēc de Golla un Gromiko sarunām radušās kopējas intereses izspiest ASV no Eiropas,— saka diplomātiskie vērotāji Parīzē.

De Golla jaunā Eiropa no Atlantijas okeana līdz Uraliem... Ed. Keiša karikatūra LA

NO ‚ZINĀTNISKĀ' LĪDZ ‚RAZBAINIEKU' SOCIĀLISMAM

Kaut t. s. „zinātniskā sociālisma" nodibinātājs Kārlis Marksspats bija dziļi pārliecināts un visos savos rakstos apgalvoja, ka viņa sociālistiskās idejas (pretēji t. s. „utopiskā sociālisma" idejām) ir zinātniski pamatotas un tādēļ viņa sociālā zinātne ir īsta zinātne, tagad, pēc vairāk nekā simt gadiem kopš Marksa ideju propagandas sākuma, neviens nopietns sociologs marksismu par zinātni vairs neatzīst. Ir taisnība, ka zinātne mēdz uzstādīt teorijas, bet katru esošo teoriju, ja tā izrādās neatbilstoša vēstures vai eksperimentu ceļā iegūtajiem faktiem, bez žēlastības un liekas kavēšanās aizstāj ar jaunu teoriju. Tāds īsumā ir zinātnes progresa ceļš. Zinātne ir tikai zinātne, ja tā pastāvīgi cenšas pēc jaunām zinātniskām atziņām un atklājumiem, atmetot novecojušās teorijas.

Marksisms ne tikai neveicina šādu progresu, bet katru pārmaiņu marksistiskajā teorijā, ja to nav atzinuši katra laika kustības priekšgalā esošie „lielie biedri", uzskata par „revizionismu" vai, citiem vārdiem, par „ķecerismu". Tikai „pareiza" domāšana ir pielaižama un „pareizi" var domāt tikai tie, kas ir sociālistu kustības priekšgalā, ne t. s. „pamatšķira". Tai un visiem citiem „mazajiem biedriem" ir jātic, bet nav jādomā; un, lai Dievs sarga, nav jākritizē sociālisma praviešu par pareizām atzītās teorijas, lai cik arī tās aplamas būtu. Tātad „marksistiskā zinātne" nevēlas ļet zinātnes ceļu, kas balstās uz kritisku domāšanu, bet gan prasa no saviem piekritējiem aklu ticību dogmām. Apzīmēdams reliģiju par opiju tautai, Kārlis Markss un sevišķi viņa epigoņi izveidojuši sava veida bezdievju reliģiju. To citā vidū jo spilgti pierāda komūnistu (kas sevi taču skaita par Marksa īstajiem mantiniekiem un ideju glabātājiem) nepārtrauktais karš pret citām reliģijām, kuŗas it kā kavē marksisma ticības nolūkus. Tātad — visa bezdievju kustība nav nekas vairāk kā cīņa starp bezdievīgu reliģiju un īstām reliģijām!

Varētu domāt, ka tik rūpīgi sargātajā „pareizticīgajā marksismā" nekāda ķecerība vai „novirzīšanās no pareizās ticības" nav nemaz iespējama, bet sociālisma un tā dvīņu brāļa — komūnisma pēdējā pusgadsimta vēsture rāda, ka tas tomēr tā nav bijis. Ne tikai L. Trocki, Buharinu u. c. komūnistiem nāzcās atzīt par ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanas gan ar samaksātu slepkavu (kā tas bija Trocka gadījumā), gan ar valsts varas ietekmētu netaisnu tiesas procesu (kā tas bija Buchārina gadījumā) palīdzību. Neskaitāmi mazāki gariņi, ieskaitot arī latviešu boļševiku izlasi, pazuduši cīņā ar ķeceriem, neapstājoties pat pie šo ķeceru iznīcināšanai dibinātās čekas moku kambaŗos bez vēsts. Visi tie taču bija ticīgi komūnisti!

Ja vēl sociālisma „likumīgajiem mantiniekiem" komūnistiem pieskaita viņu „varondarbus" pret neapbruņotiem kareivjiem, kas tikai pildīja savu svēto pienākumu un sargāja savu tēvzemi (lai atceramies tikai poļu virsnieku masu slepkavību Katiņas mežā un mūsu leģionāru aizvešanu no „neitrālās" Zviedrijas), latviešu, ukraiņu un citu tautu masu deportācijas un iznīcināšanu, kā arī pirmo politisko pretinieku (kuŗu daļa taču bija sociālisti!) iznīcināšanas nometņu nodibināšanu pie Holmogoriem Eiropas Krievijas ziemeļos, tad „svētā inkvizīcija" ir jāuzskata par bērnu spēli, salīdzinot ar to, ko veikuši sociālisma pravieši — komūnisti gan pašu zemes robežās, gan arī ārpus tām, izmantojot otrā pasaules kara iekarotās zemes. Tāpēc tie pelnījuši vārda tiešajā nozīmē kāda latviešu komūnista (laikam Rozīņa-Āža, ja nemaldos) spārnoto apzīmējumu „razbainieku sociālisti" vai, lietojot modernāku apzīmējumu, — „gangsteŗi". Politiskie gangsteŗi tagad valda pasaules lielākajā daļā un apdraud atlikušo brīvās pasaules daļu, ja tās pretestība turpinās būt tik vāja kā līdz šim.

A. Kalns

Eduarda Vingŗa viņete un ilustrācijas

(1. turpinājums)

Pēkšņi nodun apdullinošs grāviens, kam seko spēcīgs gaisa saviļņojums. Jūtos kā milzīga spēka sagrābta, gaisa spiediens mani izsviež no gultas un triec pret grīdu. Tad ap mani viss satumst . . .

Nezinu, cik ilgi esmu bijusi nemaņā, kad atgūstos, atveŗu acis un nesaprašanā raugos apkārt. Deniņos smaga spiediena sajūta. Ausīs džinkst, šalc un san, it kā būtu iemetusies bišu saime. Mēģinu pacelt galvu, bet neizdodas. Redzu vienīgi, ka, segās savīstīta, guļu dārzā zem krūma. Man līdzās zālē nometusies māte.

„Beidzot pie samaņas!" viņa izdveš, slaucīdama acis priekšauta stūrī.

Pamazām sāku atcerēties notikušo, bet domas tomēr kā miglā tītas. Visiem pēdējā laika notikumiem trūkst īstas sakarības. Acu priekšā arvien pavīd pa ainai, bet tad atkal izgaist.

1944. gada jūlijs Jelgavā.

Tas atnācis ar savādu nemieru un nojautām. Kaŗa troksnis pievirzījies jau pavisam tuvu. Ļaudis runā, ka boļševiki tuvojas ne tikai no austrumu puses, bet, apmetuši loku, nākot arī no Jāņiškiem. Bet vai tas maz iespējams? Un ja runas patiešām atbilstu patiesībai, tad sarkanie tālāk gan netiks. Noteikti ne!

Kopš ģimnazijas durvis aizvērušās, atrodos vecāku mājās. Cik nu tās tālu no Jelgavas centra — tikai ap 6 km. Un cik bieži šis ceļš mērots! Mācību laikā biju dzīvojusi Plūdoņa ielā. Pagrabā atradās mans divritenis, ar kuŗu brīvajās dienās braucu mājup: gaŗām Annas baznīcai, cauri Dobeles vārtiem un tad tikai taisni uz priekšu vien pa gludi asfaltēto Dobeles šoseju.

Bērnība bija aizritējusi gaiša un neapēnota Svētes krastos vai pārmaiņus pašā Jelgavā. Tomēr tagad pār visu gulēja neizprotams smagums, kas spiež kā lietuvēns un draud izpostīt visu, kas bijis skaists un kam vajadzētu skaistam arī palikt.

Dzīve kļuvusi nedroša krievu partizānu dēļ, kas jau kopš ilgāka laika sākuši pārlavīties robežām. Bruņotās boļševiku grupas rīkojas kā brutāli slepkavas, un retas kļuvušas naktis, kad nenotiek kāds iebrukuma mēģinājums. Partizānu akcijām tikai viens mērķis — radīt sajukumu un iedvest bailes. To arī panāk.

Sevišķi satricinošs gadījums notīcis priekš pāris mēnešiem mūsu tuvos kaimiņos. Naktī turp tēvu un vēl dažus kaimiņus aizsauca palīgā saucieni pa tālruni. Atsteigušies palīgi istabā uz grīdas ar izdurtām acīm atrada saimnieci, viņai līdzās gārdza saimnieks ar vaļēju dūriena brūci plaušās, bet tēva asinīs ar izlauztu rociņu ķepurājās gadu vecais bērniņš. Drosmīgā ilggadīgā kalpone bija telefoniski izsaukusi palīgus, kas tomēr ieradās par vēlu.

Tagad tēvs pārrodas mājās reti, un mēs ik reizes jau iztālēm varam viņa sejā saskatīt lielo nopietnību un raizes, kas nav apslēpjamas un asi iezīmējas vaibstos. Tēvs taču būtu varējis kādreiz labsirdīgi un sirsnīgi pasmaidīt, kā mēdza agrāk darīt, vai arī nevērīgi atmest ar roku — kā dažkārt — un pateikt, ka nieki vien ir ar tām baumām un bailēm. Un viss būtu atkal labi! Manās domās tēvs vienmēr bijis tik liels, gudrs un stiprs . . . Ar dažiem vārdiem, pat ar vienu vienīgu žestu viņš varētu izgaisināt mātes un manu satraukumu, kuŗu tik varonīgi, cenšamies apslēpt. Bet nē! Tēvs klusē, un raizes viņa sejā neizzūd. Un ja kādreiz pārāk neatlaidīgi uzmācos jautājumiem, viņš kļūst īgns, kādu tēvu nekad neesmu pazinusi, bet tumšo un kuplo uzacu starpā ieviešas dziļa rūpju rieva. Vai tad stāvoklis tiešām tik nopietns?

Ar katru dienu kaŗa dārdi kļūst dzirdamāki. Bieži lielā augstumā gaisā manāmi spoži metalla putni. Tās esot boļševiku lidmašīnas, — zina teikt pažinēji. Un tad sākas uzlidojumi arī Jelgavai. Neganti kaucot, lidmašīnas šaujas lejup. No tām atdalās mazi pelēki kamoliņi, bet jau pēc brīža seko graujoši sprādzieni. Pret vakara debesīm paceļas liesmu, putekļu un dūmu mākoņi. Sākumā visā noraugos ar ziņkāri, tomēr tad mani sāk pārņemt arvien lielākas bailes un apjukums.

Pa ceļiem laukā no pilsētas sāk plūst bēgļu straume, jo boļševiku uzbrukumi nemitīgi atkārtojas. Arī Dobeles šoseja pilna cilvēkiem. Dažiem rokās koferi ar mantām un mugursomas plecos, citi tikai pēdējā mirklī paguvuši atstāt degošo māju vienīgi ar to, kas mugurā. Bet visu sejās paužas izbailes, rūpes un neziņa.

Arī mūsu māja pildās gan ar pazīstamiem, gan svešiem patvēruma meklētājiem. Kaujam tepļus un cūkas, lai remdinātu lielā ēdēju pulka izsalkumu. Nežēlojam nekā, jo liekas, ka pasaules gals jau visai tuvu . . . šādu noskaņu vairo arvien jaunie pienācēji, kas allaž stāsta briesmu vēstis. Ienaidnieka bumbveži nodarījuši postījumus galvenokārt stacijas apkārtnē, bet pati ēka vēl palikusi neskarta. Tāpat vairāki nami sagrauti Uzvaras ielā, Hofa linu fabrikas rajonā.

Uzlidojumi atkārtojas ne vien pilsētai, bet arī tās apkārtnei. Kaimiņu saimniecības labības šķūnis vienā mirklī izzūd skatieņam. Vispirms pret debesīm paceļas dūmu un uguns stabs, tad paveras dziļa bedre, kas strauji pildās ar ūdeni. Dažas bumbas krīt otra kaimiņa ganāmpulkā, un sakropļoto govju mālvieni izskan tālu vakara klusumā, kas iestājies pēc sprādzieniem. Tās ir skaņas, kas neziņas pilno cilvēku sirdis un prātus pielej ar baigu nemieru.

Metas jau krēsla, kad atkal pārrodas tēvs. Viņš nokvēpis gluži melns un tik pārguris, ka tikko turas kājās. Acis sarkanīgi iekaisušas. Pretēji citām reizēm, tēvs neliekas uz dažām stundām nogulēties, bet sāk steigā kraut mantas vezumā — aizbraukšanai . . .

„Mums jābūt gataviem uz visu," drūmā balsī nosaka tēvs, „un nakti neviens nedrīkst pavadīt istabā. Man vēl jādodas norīkojumā, bet, ja stāvoklis kļūst pavisam kritisks, būšu atkal klāt. Tad jūgsim zirgus un dosimies prom no šīs apdraudētās apkārtnes."

To pateicis, tēvs uzsēžas divritenim un, atpakaļ nepaskatījies, aizbrauc.

Es nejūtos labi. Ilgāku laiku bija sāpējis tikai zobs, bet tagad sāpes un dūrienus jūtu ausī. Tēva rīkojums tomēr jāpilda un nakti jāpavada pie mājas izraktā bunkurā.

(Turpinājums sekos)

Austra Augenberga

Ceļā uz Raiņa un

CEĻOJU

III

koncerti, d
ni u. c. Tes
kā, kad Ro
ju tūristu.
apmeklētāju
minēt, kādi
aizmugurē
Roma ir
lidzinot a
Tad varēja
mu lēnām,
pat omulig
cigo satiksi
toriem. T
steiga, bur
sme jaužu
Tomēr Ro
vu burvību
tieļei, kas t
veca skaist
šķirsta lap
es arī da
atmiņās p
mentiem. S
rāk viss li
staros: s
smaida ča
da violetās
jas gar sie
ki... Skat
Spāniešu
taļigajām
augšā nosi
Monti buz
rāk, kāpņu
vējas novic
krāsainos
tik simetri
ti ar tik r
sakūst vie
niskā vien
rām

Esmu ie
ro ielīņu l
un, prot
Kristīgajai
pārveidot
laikā radīt
pārbūvēto
antīkā tem
jas karaļi,
jaunības,
apgarotas
faēla dusa

Un mū
mūzeju ba
viens blak
šies 3 daž
tūru slāņi

Cejojumā esmu daudz kopā arī ar citiem franciem un cenšos sarunās izdibināt pašreizējo politisko noskaņojumu Francijā. De Golla popularitāte esot stipri mazinājusies: viņš esot kļuvis vecs un pārāk iedomīgs, daudziem nepatikot arī daži viņa paņēmieni ārpolitikā. Tomēr franči domā, ka vēlēšanās viņš uzvarēs, kaut arī ar nelielu balsu vairākumu, jo neesot neviena, kas varētu viņu aizstāt.

Ar interesi vēroju cejojuma laikā franču un vācu jaunatni un ievācu par to ziņas. Izrādās, ka tās starpā nav izplatījusies „bītļu" epidēmija; acīm redzot, tā piemērota galvenokārt britu un amerikāņu mentalitātei. Cejā neredzēju neviena vācu vai franču jaunekļa ar „bītļu" frizūru, pavisam maz bārdainu jaunieŠu; neredzēju izpūrušus, nevīžīgi ērptūs tipus ar skaļu, izaicinošu izturēšanos. Novēroju uz Lago Madžore tvaikoņiša pravāku grupu vācu jauniešu: viņi kavēja laiku, dziedot vācu tautas dziesmas, kā to agrāk darīja latviešu jaunatne.

Vilciņā sarunājos ar itāliešu studentu no Boloņas universitātes, kuŗu dēvējot par „sarkano". Viņš stāsta, ka eksakto zinātņu studenti esot pa lielākai daļai sociālisti, humanitāro zinātņu studenti turpretim konservatīvi noskaņoti. Starp veco un jauno paaudzi Itālijā esot dziļa plaisa. Viņa tēvs esot klērikāli — konservatīvi noskaņots, runātājs turpretim esot sociālists, antiklērikāls, kaut arī ne komūnists. Viņš esot nesen piedalījies demonstrācijā par (ne pret!) vācu rakstnieka R. Hochhuta pret pāvestu vērstās lugas uzvešanu Boloņā.

ROMA

Mans cejojums beidzās ar Romas apmeklējumu. Braucu turp ne lai studētu „mūžīgās pilsētas" skaistumu (esmu to darījusi jau vairākkārt pagātnē), bet mani velk turp senas draudzības saites. Roma saņem mani šoreiz ar streiku vilni: streiko opera, tūru slāņi

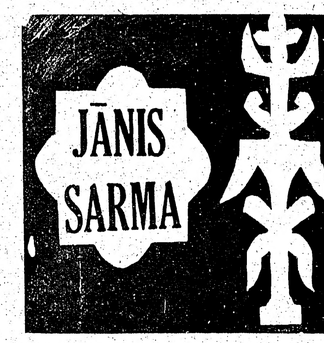

(58. turpinājums)

Šālema nenojauta, kas notiks izrai
Tur vēl arvien uzturējās ķēniņa muižu
dažādo saimniecisko uzņēmumu vadītāji.
gādājusi Šālema ievāktās ražas bagātī
vēršu ādas, vilnu no ķēniņa aitu un k
kalnos, kumeļu barus ķēniņa jātniek
smalkos linu audumus no Hebronas austu
niecības ražojumus no Netaīnas un Ge
atvestās mantas kļuva novietotas pils kli
klētīs, akmens pagrabos un viņa noliktav
ar svaru vai mēru pieņēma ķēniņa man
vets Adiela dēls līdz ar rakstītāju Zeju
viņa dārzu pārzinis Zimejus no Ramotas
piecdesmit ozola mucas ar vīnu, bet ol
vīnu dārzu pārzinis Baal-Anans no Ged
vītolu zariem pītus kurvjus ar žāvētā
olīvēm!

Mantzinis Ašmavets bija augsts gal
bet tai pašā laikā virs ar atjautīgu run
pagrabos, tā klētīs un šķūņos valdīja
jautrības pilns darba ritms. Stalts, lie
grezni tērpies, Ašmavets staigāja pa pils
mantu novietnēm, un kur vien laudis ie
maveta vareno, gandrīz jau pavisam s
tur sejās parādījās smaidi.

— Ēdiet, mani bērni, — viņš aicin
kus, lai tie bauda no tiem gardumiem,
siem un kurvjiem nobirā pagalma klon
ņiņam nepatīk cilvēki, kam nogurušas d

Austra Augenberga

Ceļā uz Raiņa un Aspazijas trimdas vietu

CEĻOJUMA PIEZĪMES

III

Ceļojumā esmu daudz kopā arī ar citiem franču un cenšos sarunās izdibināt pašreizējo politisko noskaņojumu Francijā. De Golla popularitāte esot stipri mazinājusies: viņš esot kļuvis vecs un pārāk iedomīgs, daudziem nepatikot arī daži viņa paņēmieni ārpolitikā. Tomēr franči domā, ka vēlēšanās viņš uzvarēs, kaut arī ar nelielu balsu vairākumu, jo neesot neviena, kas varētu viņu aizstāt.

Ar interesi vēroju ceļojuma laikā franču un vācu jaunatni un ievācu par to ziņas. Izrādās, ka tās starpā nav izplatījusies „bītļu" epidēmija; acīm redzot, tā piemērota galvenokārt britu un amerikāņu mentalitātei. Ceļā neredzēju neviena vācu vai franču jaunekļa ar „bītļu" frizūru, pavisam maz bārdainu jauniešu; neredzēju izpurušus, nevīžīgi tērptus tipus ar skaļu, izaicinošu izturēšanos. Novēroju uz Lago Madžore tvaikoņa prāvāku grupu vācu jauniešu: viņi kavēja laiku, dziedot vācu tautas dziesmas, kā to agrāk darīja latviešu jaunatne.

Vilcienā sarunājos ar itaļiešu studentu no Boloņas universitātes, kuru dēvējot par „sarkano". Viņš stāsta, ka eksakto zinātņu studenti esot pa lielākai daļai sociālisti, humanitāro zinātņu studenti turpretim konservatīvi noskaņoti. Starp veco un jauno paaudzi Itālijā esot dziļa plaisa. Viņa tēvs esot klērikāli — konservatīvi noskaņots, runātājs turpretim esot sociālists, antiklērikāls, kaut arī ne komūnists. Viņš esot nesen piedalījies demonstrācijā par (ne pret!) vācu rakstnieka R. Hochhuta pret pāvestu vērstās lugas uzvešanu Boloņā.

ROMA

Mans ceļojums beidzās ar Romas apmeklējumu. Braucu turp ne lai studētu „mūžīgās pilsētas" skaistumu (esmu to darījusi jau vairākkārt pagātnē), bet mani velk turp senas draudzības saites. Roma saņem mani šoreiz ar streiku vilni: streiko opera, tūru slāņi. Divas reizes Roma koncerti, dzelzceļš, guļamvagoni u. c. Tas notiek Lieldienu laikā, kad Roma ir ne tikai ārzemju tūristu, bet arī pašu italiešu apmeklētāju pārpildīta. Lieki minēt, kādi spēki ir šo streiku aizmugurē!

Roma ir ļoti mainījusies, salīdzinot ar priekškara laiku. Tad varēja baudīt tās skaistumu lēnām, bez steigas; varēja pat omulīgi patērzēt ar veclaicīgo satiksmes līdzekļu konduktoriem. Tagad visur moderna steiga, burzma chaotiska satikšme jaužu pārpildītajās ielās. Tomēr Roma nav zaudējusi savu burvību. Ir taisnība tai tautietei, kas teica: „Roma ir it kā veca skaista grāmata, kuŗa jāšķirsta lappusi pa lappusei." To es arī daru šoreiz, kavēdamās atmiņās par spilgtākajiem momentiem. Spid saule, un kā agrāk viss liekas smaidam saules staros: smaida vecās celtnes, smaida čalojošie fontāni, smaida violetās glicinijas, kuŗas vijas gar sienām, smaida arī cilvēki... Skats klusā tiksmē seko Spaniešu kāpņu vieglajām, rotaļīgajām baroka līnijām, kas augšā noslēdzas ar S. Trinita da Monti baznīcas fasādi. Kā agrāk, kāpņu pakājē puķu pārdevējas novietojušas savus daudzkrāsainos ziedus; tie novietoti tik simetriski un liekas sakārtoti ar tik rūpīgu krāsu izvēli, ka sakūst vienā nedalāmā, harmoniskā vienībā ar kāpņu kontūrām

Esmu iemaldījusies veco šauro ielīņu labirintā ap Panteonu un, protams, to apmeklēju. Kristīgajai baznīcai nav izdevies pārveidot šo ķeizara Augusta laikā radīto un vēlāk Hadriāna pārbūvēto templi: jūtos tanī kā antīkā templī. Tur atdusas Itālijas karaļi, bet es meklēju tanī jaunības, skaistuma un maigas, apgarotas mātes cildinātāja Rafaēla dusas vietu.

Un mūzeji! Kur vēl ir tāda mūzeju bagātība kā Romā?! Te viens blakus otram novietojušies 3 dažādu laikmetu un kulāri: streiko opera, tūru slāņi. Divas reizes Roma bijusi pasaules valdniece. Pirmoreiz tā bija antīkā Roma; tās varenības liecinieki ir Foruma un Koloseja atliekas, triumfa arkas termas. Pēc tam pāvesti ar savām teokratijas idejām no jauna pamodināja Romas pasaules valdonības tieksmes: vidus-laikos un renesanses laikmetā Roma bija atkal Eiropas garīgās dzīves valdniece. Šī laikmeta pieminekļi — daudzās baznīcas un pilis.

It sevišķi Lieldienu laikā apmeklētājs izjūt, ka viņš ir pāvesta pilsētā. Pirms kaŗa apmeklēju Lieldienu rītā slaveno dievkalpojumu Sv. Pētera katedrālē, kur piedalījās pats pāvests. Šogad pāvests piedalījās arī Lielās Piektdienas dievkalpojumā St. Maria Maggiore bazilikā; pēc tam bija lāpu gājiens uz Koloseju — uz lielo krustu tā centrā.

Un beidzot modernā Roma! Ir izaudzis vesels jauns kvartāls „Eura" (Exposizione universale di Roma) ar modernām celtnēm, veikaliem un pat mākslīgu ezeru. Dzīvokļi šai rajonā esot ārkārtīgi dārgi, un tur varot dzīvot tikai miljonāri.

Modernā Roma izgudrojusi arī īpatu, skaistu reklāmas veidu: pie viena no lielajiem veikaliem centrā skaistas jaunavas Romas novada nacionālajos tērpos ar puķu groziņiem rokās apveltī katru garāmgājēju ar ziedu puškiti!...

Pēteris Aigars

o
o o

Un neviens tos nepiespiedīs,
Nepanāks, lai lūpas klusē;
Jauni pālu vilņi briedīs,
Pērkons dārdēs ziemas pusē.

Dvēseles kā negaiss celsies,
Pārsalks ledus upēm pāri.
Laivas grims, bet nepiesmelsies,
Buras pacelsies kā spārni.

Sauleslēkts ar dzirkstīm spiestos
Liesmos kalnos ugunssārti;
Tiem, kas pazuduši rietos,
Atvērsies uz rītiem vārti.

Brīvais gars, kā rakstos sacīts —
Tumsu veiks. Tik jāuzdrīkstas.
Naids, kas asinīm bij slacīts,
Mokās mirs pēc ciņas sīkstas.

Londonā, 25. aprīlī, 1965.

Tautas dziesmas kokles pavadījumā

Nujorkas latviešu katoļu draudzes pavasara sarīkojumā Frīportā bija izdevība dzirdēt Kanadas latviešu tenoru Antonu Ķivlenieku. Viņš šeit jau koncertējis priekš dažiem gadiem, bet šoreiz gribētos viņu piemīnēt vairāk tāpēc, ka viņš dziedāja, pašam spēlējot kokles pavadījumus. Liekas, šis ir vistuvākais mūzicēšanas veids tam, kādos apstākļos mūsu senlatvieši ir skandinājuši tautas dziesmas.

Ķivlenieka ir patīkami tembrēta balss. Priekšnesums izteiksmīgs. Frazējumi pārdomāti un labi akcentēti. Mākslinieks necenšas pēc ārējiem efektiem, bet pasniedz dziesmu klausītājiem ar siltumu un izjustu vienreizīgumu. Sevišķi izjusti viņš nodziedāja mums labi pazīstamās tautas dziesmas „Aiz ezera balti bērzi" un „Mūsu ciema meitiņa", aizvezdams atmiņās uz dzimto ezeru zemi Latgali. Bija ziedi un piedevas.

Gribētos šo dziedoni dzirdēt vēlreiz mūsu pusē ar latviešu oriģināldziesmu koncertu. **J. K.**

KULTŪRAS CHRONIKA

Šogad 100. dzimšanas diena aprit itaļiešu dzejniekam Dantem. Šai sakarā britu mūzejā Londonā notiek Dantes izstāde, kuŗā redzami 18 šī dzejnieka darbu manuskripti rokrakstā, pāri par 100 grāmatu, zīmējumi un medaļas. Rokrakstu vidū atrodas pirmie „Dieviškās komēdijas" manuskripti, kas atrasti laikā no 1825. — 1350. gadam, kā arī vairāki citi, kas uzieti Florencē un Venēcijā.

GANDRĪZ KARALIENE

INDRAS GUBIŅAS ROMĀNS, APGĀDS GRĀMATU DRAUGS, 1965. GADĀ

Indras Gubiņas romāns „Gandrīz karaliene" sniedz īstu literāru baudu un dziļu pārdzīvojumu. Nav šaubu, ka Indra Gubiņa kā cilvēks ir grūti mācījusies dzīvot, jo kur gan citur, ja ne dzīvē, viņa kā rakstniece būtu varējusi tik pamatīgi „studēt" cilvēkus un to raksturus? Romānā ikviens rakstura zīmējums ir dzīvs un izdevies (Roze, Mariona, Gordons, Noriņš, Džeims, Žaks), bet galvenās personas — Žanete Dzirkalēja un lords Makdonalds — ir attēlotas ar tādu prasmi, ka no Indras Gubiņas varētu mācīties ne tikai krietns pulciņš mūsu, bet arī dažs labs lielo tautu rakstnieks ar pasaules slavu. Nav visai daudz rakstnieku, kuŗi vienlīdz labi spēj attēlot kā vīriešu, tā arī sieviešu raksturus, pārdzīvojumus, atklātās un slepenās pozitīvās un negatīvās īpašības. Indra Gubiņa spēj.

Romāns ir pamatots uz divām problēmām: klasisku, pārlaicīgu un „modernu", laikmetīgu. Klasiskā problēma ir apdzīvināta, mākslinieciski orientēta cilvēka (topošās pianistes Žanetes Dzirkalējas) cīņa par mērķa sasniegšanu; laikmetīgā — jauktas laulības problēma, kas sevišķi aktuāla trimdinieku sabiedrībā. Klasiskā problēma nonāk līdz atrisinājumam: Žanete kļūst par pianisti ar karaliskās konservātorijas izglītību. Bet — tas gan, laikam, nekad nebūtu bijis iespējams, ja viņa — daļēji milestības, daļēji sava mērķa sasniegšanas dēļ — nebūtu apprecējusi lordu Makdonaldu. Jaukto laulību problēma paliek neatrisināta, un Indra Gubiņa tai arī nemaz nav centusies atrast kādu standartizētu, visos gadījumos pielietojamu atrisinājumu, jo tas šā vai tā būtu nepareizs un nekur nederīgs. Neapšaubāms ir vienīgi tas, ka laulības dzīvē vissvarīgākais faktors ir nevis tautība, bet — cilvēks, viņa raksturs, intelligence un spējas izprast sava partnera garīgos centienus. „Ir cilvēki, kas otram nejauj atraisīties, kas nokauj viņā jebkuru mākslinieciško tieksmi... Mans vīrs, sveštautietis, mani nerāva atpakaļ, bet virzīja uz priekšu!" (213. lpp.)

Ja Indrai Gubiņai agrāk labvēlīgi „pārmeta", ka viņa ir „rakstniece bez smaida" (Pēteris Ērmanis), tad romānā „Gandrīz karaliene" netrūkst veselīga humora un gan komisku, gan traģikomisku atgadījumu. Žanete — kā gandrīz katra sieviete ar lielu stila mākslinieces dvēseli — ir dažreiz untumaina un rūgta, bet viņas rakstura pamatīpašības ir dabiskums un milestība uz visu gaišo, harmonisko. „...es taču esmu es, latviešu meitene, kas mīl zemi un zemes augļus!" (25. lpp.) Tādēļ romānā ir daudz gaišu lappušu, no kuŗām dveš it kā spirgts vējš un skan ūdeņu valoda. Kad Žanetes prieku un pārgalvību dzīves nenovēršamā griba arvien biežāk un vairāk sāk paklaut sev, viņas raksturs kļūst savaldīgāks un dziļāks, griba top asāka, un arvien lielāka aug personība — māksliniece. Šīs personības tapšanas process ir devis romānam galveno vērtību: dziļumu.

Man nav nodoma šeit izsekot Žanetes Dzirkalējas augšanai. To daris lasītāji, un viņu interese kļūs arvienu spraigāka. Gribu tikai citēt dažas raksturīgas rindas: „Cik labi, ka varēju maināties, varēju priecāties, bēdāties, mīlēt un ienīst. Jā, arī ienīst." (57. lpp.) „...mākslinieks var būt liels tikai tad, ja spēj būt patiess. Tēlojiet dzīvē, ja jums tas vajadzīgs, bet mākslā — nekad". (65. lpp.) „Krēsloja, kad iebraucām Stokderijas pagalmā. Starmešu gaismā pamaniju bērzā nolauzta zara vietu. Kas es biju, tāds jauns bērzs ar nolauztu zaru — vai nolauztais zars? Piegāju, apņēmu rokas ap šmaugo stumbru, atgāzos un skatījos uz galotni. Vai mēs abi neesam kā ubagi svešas pils priekšā?" (151. lpp.)

Trūkumi? Daži sīkumi, kas traucē, tādēļ turpmāk novēršami. Indra Gubiņa raksta: „...staigāt ar basām kājām..." (18. lpp.) Labāk teikt: „staigāt basām kājām." „...jūrmalā pilināju no dubļiem pili..." (23. lpp.) Pili no dubļiem nevar pilināt, bet lipināt. „Tā kā manās rokās atradās dubļi..." (23.) Labāk būtu: Tā kā man rokās bija dubļi. „Klusums, kas kā nelūgts viesis..." (35. lpp.) Šis „kas kā" ir nevēlēks vārdu sakārtojums ik sacerējumē, kā dzejā, tā prozā. Manuprāt, labāk būtu: Klusums, kas it kā nelūgts viesis... „Nē, es vairs nevarēju stāvēt, kur no bērza lapām man matos pilēja lielas lāses, nē, es te nevarēju palikt!" (106. lpp.) Vārds „nevarēju" abas reizes ir teikts nepamatoti: stāvētāja varēja palikt, bet iekšēju pārdzīvojumu dēļ viņa — nespēja.

Indrai Gubiņai ir četras publicētas grāmatas, no tām divi romāni. Salīdzinot ar pirmo romānu („Zelta ieleja", apgāds Tilts, 1959.), „Gandrīz karaliene" pierāda, ka rakstniece ir krietni augusi, vienalga — vai gribam runāt par sacerējuma kompoziciju un izteiksmi, vai par dziļumu un raksturu zīmējumiem. Ļoti pozitīvi vērtējams arī tas, ka rakstniece ieguvusi smaidu, smieklus, humoru un pārgalvības, jo arī dzīve nav tikai nopietna. Romāns nav sakonstruēts ar prātu, bet pārdzīvots un uzrakstīts, sekojot cilvēcīgas sirds diktātam. Uzrakstīts vēl dzīvāk, dabiskāk un vienkāršāk nekā novelu krājums „Par sapņiem nemaksā" (Grāmatu Draugs, 1962.) „Gandrīz karaliene" ir viens no vislabākajiem romāniem mūsu trimdas literātūrā. Ir pamats sagaidīt, ka nākamais Indras Gubiņas romāns būs jau izcils meistardarbs.

Arnolds Apse

IRMA BRAČA

„Vēl vienmēr kalpoju savām mūzām," vēsti rakstniece Irma Bračа saviem draugiem Amerikā. Dzimtenē viņa bija pazīstama lugu sacerētāja. Sevišķu popularitāti ieguva ar godalgoto drāmu „Velnī", kuŗu uzveda Nacionālais teātris. Tagad dzīvo pie dēla Dr. hist. Jūlija Bračа Hanoverā, Vācijā. Raksta latviešu un vācu valodā. Iespiešanai sagatavots vēsturisks romāns par Latvijas tapšanas laikiem „Apsolītā zeme" un stāstu krājums „Krelles". Gatavas arī vairākas lugas „Kad sitīs tā stunda", „Indiģie ziedi" un četras īsiugas. Bračа uzrakstījusi arī divas drāmas vācu valodā un pašreiz nodarbināta pie sadzīves romāna vācu valodā. Tomēr rakstniecība nav vienīgā mūza, kuŗai viņa uzticīga. „Pa starpam arī gleznoju. Mana speciālitāte izvirzījusies dzimtenes dabā pēc fotografijām. Saņēmu pasūtinājumus no Amerikas un citām zemēm. Tautieši grib redzēt savas dzimtenes ainavas krāsās," saka rakstniece. Nākošo vasaru viņa nodomājusi pavadīt pie jaunākā dēla Egīdija Ķelnē.

J. E.

(58. turpinājums)

Sālemā nenojauta, kas notiks izraēļa novados. Tur vēl arvienu uzturējās ķēniņa muižu pārziņi un dažādo saimnieciško uzņēmumu vadītāji. Tie bija atgādājuši Sālemā ievāktās ražas bagātības, nokauto vēršu ādas, vilnu no ķēniņa aitu un kazu farmām kalnos, kumeļu barus ķēniņa jātnieku pulkiem, smalkos linu audumus no Hebronas austuvēm un podniecības ražojumus no Netaiņas un Gederas. Visas atvestās mantas kļuva novietotas pils klintīs cirstajās klētīs, akmens pagrabos un vīna noliktavās, kur tās ar svaru vai mēru pieņēma ķēniņa mantzinis Ašmavets Adieļa dēls līdz ar rakstītāju Zeju. Viens pats viņa dārzu pārzinis Zimejus no Ramotas bija atvedis piecdesmit ozola mucas ar vīnu, bet olīvu un meža vīnu dārzu pārzinis Baal-Anans no Ģederas 500 no vītolu zariem pītus kurvjus ar žāvētām vīģēm un olīvēm!

Mantzinis Ašmavets bija augsts galma ierēdnis, bet tai pašā laikā vīrs ar atjautīgu runu, tāpēc kā pagrabos, tā klētīs un šķūņos valdīja patikams un jautrības pilns darba ritms. Stalts, liela auguma, grezni tērpies, Ašmavets staigāja pa pils pagalmu un mantu novietnēm, un kur vien ļaudis ieraudzīja **Ašmaveta vareno, gandrīz jau pavisam sirmo bārdu,** tur sejās parādījās smaidi.

— Ēdiet, mani bērni, — viņš aicināja strādniekus, lai tie bauda no tiem gardumiem, **kas no maisiem un kurvjiem nobira pagalma klonā,** — jo ķēniņam nepatīk cilvēki, kam nogurušas dvēseles,— bet tomēr, — viņš piebilda, — kustiniet savus žokļus tā, lai jūsu miesas aiz pārliekas pierīšanās jau šai pašā naktī nenogrimst līdz nāves vārtiem..—

Kādu gausu svērēju Ašmavets skubināja rīkoties naskāk ar šādiem vārdiem:

— Pasteidzies, jo uz krēslību gaida tikai laulības pārkāpēji — tumsā — tie saka — mani neviens nepazīs...

Kad nu visi arī ievēroja Ašmaveta Adieļa dēla mudinājumus un steidzās kā nu katrs to spēja, viņš tos labvēlīgi smaidīdams uzslavēja:

— Kā skābums, kas moca zobus, un dūmi, kas kož acis, tāpat sliņķis ir kā sālsgrauds zem aculaktiem. To, mani bērni, ņemiet ar pirkstiem un ierakstiet savas sirds tīstokļos, tad ķēniņš jūs paaugstinās un jūsu dvēselēm nekas netrūks.

Kādam kviešu pieņēmējam Ašmavets deva draudzīgu padomu, ka tomēr ne visur der steigties:

— Neesi, ak Magbanaj Selemija dēls, tik steidzīgs kviešu pūru strīķētājs, lai ķēniņam tiek labāk vairāk nekā mazāk. Jo vai tad tev patiktu, ja sieva, ko tu mīlē, tev atļautu priecāties ar sevi, turēdama rokā liksmības mēra olekti?

Šādā jautrā kopdarbībā tad viss tika izmērots, nosvērts, sasaiņots un novietots, kur pienākas, un saulei rietot ļaudis varēja atpūsties un mieloties pie ķēniņa nama pagalmā novietotajiem ēdienu un dzērienu krājumiem. Vēl vairāk — ikviens varēja no ēdieniem to, kas tam vislabāk garšoja, ņemt līdzi uz mājām tādā daudzumā, cik to bija iespējams satvert ar abām rokām. Tā nu redzēja, ka viens vai otrs aiziet pa pils vārtiem ar veselu cepta jēra augumu abās rokās, bet otrs tam blakām ar trim vai četriem kviešu maizes klaipiem, bet kāds cits, piegrābis abas saujas datelēm, vai aptvēris ar tām garkakļainu māla vīna trauku. Tik bagātīgas dzīras, protams, varēja rīkot saviem kalpiem tikai bagātais Sālemas ķēniņš, kaut arī ne katru gadu, bet tikai sevišķi bagātos gados.

Tomēr kaut kas šai jautrajā vakarā nebija noticis tā, kā to daudzi būtu vēlējušies: pats ķēniņš šoreiz nebija bijis redzams jautro baudītāju vidū, kā tas bija noticis agrākajās mielasta reizēs. Tas ļaudis sarūgtināja, jo tiem radās aizdomas, ka ķēniņš kļuvis lepns un negrib vairs dzīvot kopā ar saviem kalpiem. Bet tas tā nebija — tas bija ne lepnums, bet cits jo svarīgs iemesls, kādēļ ķēniņš šai vakarā nebija redzams **pils pagalmā.**

Drūms un nemiera mākts viņš sēdēja sava nama plašajā zālē, bet viņa priekšā, aizelsies un putekļiem klāts, stāvēja Beteles soģa skrējējs, kuŗš bija atnesis **jaunu ziņu:**

— Tā liek tev, ak ķēniņ, teikt mans kungs: Šeba Bikrus dēls ir pacēlis zobenu pret tevi un pulcina karam pret Salemu izraēļa vīrus. Un to ir jo liels pulks, bet aiz tiem iet daudzi, kam rokās stopi un kas mācīti šaušanā...

Ķēniņu šī negaidītā un pēkšņā ziņa pārsteidza un satrauca, jo viņš karam nebija sagatavojies. Un kamēr nu ļaudis pils pagalmā priecājās par bagātīgo mielastu, torņa istabā virs pils galvenajiem vārtiem pa slepeno eju lielā steigā pulcējās karaspēka virsnieki, kuŗu starpā redzēja arī kancleru Josafātu Aķilūda dēlu. No virsniekiem bija ataicināti Jasabeāms Akmona dēls, Eleazars Dodus dēls, Beneja Jojadas dēls, Zamus Agas dēls un Amazus, Izajus meitas Abigailas dēls. Par to, ka šai slepenajā apspriedē bija aicināts arī Amazus, pārējie virsnieki bija pārsteigti, jo taču Absaloma sacelšanās laikā Amazus bija nostājies tā pusē. Bet varbūt ķēniņš gribēja, lai šai ciņā vadoņu starpā būtu arī kāds no viņa tuvākajiem radiniekiem, jo Joābam ķēniņš bija kļuvis nelabvēlīgs un tas bija atbrīvots no virspavēlnieka pienākumiem.

Virsnieku sanāksme bija trokšņaina, jo domas par Šebas Bikrus dēla sacelšanos bija dažādas. Tā Jasabeāms Dodus dēls bija tais domās, ka Šebam nebūs panākumu un viss viņa pasākums sabruks pats no sevis. Viņš aizrādīja uz to, ka Šebas pulkos pavisam trūkst jātnieku un arī kaujas rati tur nebija domājami, jo tie bija tikai ķēniņam un bija novietoti nometnē Jūdejā. Šīm domām pretī Benaja Jojadas dēls iebilda, ka pirmais, ko Šeba darīs, būs šo jātnieku un kaujas ratu iegūšana un ka tāpēc cik ātri vien iespējams jāuzzina, vai tie jau nav Šebas rokās. Ja tas tā būtu noticis, tad ķēniņa Sālemas karaspēkam vairs atliktu tikai partizānu karš kalnos ar tiem spēkiem, kas bija sastādīti no atsevišķo cilšu militārajiem klaušiniekiem, kas pēc kārtas kalpoja Sālemā. Jaukti no dažādu cilšu kareivjiem, šie spēki bija visai nedrošs balsts.

Ķēniņš bija sadrūmis:

—Nu Šeba Bikrus dēls mums darīs to pašu, ko reiz mans dēls Absaloms,— viņš nopūtās.

To pašu domāja arī Josafāts Aķilūda dēls, bet Amazus Abigailas dēls bija pārliecināts, ka Šeba nebūs uzdrošinājies doties tik dziļi Jūdejā, lai sagūstītu ķēniņa jātniekus un kaujas ratus. Pēc viņa domām tad arī vispirms jāuzzina, kas noticis ar jātniekiem. Ja tie vēl būtu ķēniņa pusē, tad bez kavēšanās ar tiem būtu jāiebrūk auglīgajos izraēļa cilšu līdzenumos, kur Šebas kājnieki tiem nespētu pretoties. Ja kļūtu nopostīti šo līdzenumu auglīgie dārzi un lauki, viss izraēls nokļūtu badā un Šebas pasākums sabruktu.

Šis padoms ķēniņam likās visderīgākais un kaut Josafats un vairāk virsnieki domāja, ka drošāki ir, ja ķēniņš, tāpat kā to bija darījis Absaloma dēkas laikā, meklēja patvērumu aiz Jordanas, kur varēja cerēt uz sabiedroto Gešuras un Damaskas palīdzību, viņš izšķirās par to, ka paliks Sālemā. Viņš arī izlēma, ka Amazum jāuzņemas karaspēka virspavēlnieka pienākumi un ar nelielu kareivju vadu jāsteidzas uz Judejas jātnieku un kaŗaratu nometnēm. Tai pašā laikā viņam arī bija jāizveido lielāks karaspēks no uzticamajiem Jūdejas iemītniekiem. Pakļaujoties šim lēmumam, Sālemā bija paturami krētu un plētu algotņi, kas varētu pilsētu aizstāvēt īsāku laiku, ja Šeba būtu domājis to ar pēkšņu uzbrukumu dabūt savās rokās. Katram neparedzētam gadījumam ķēniņam palika vēl viņa gātiešu sardze, kas bija zvērējusi aizstāvēt ķēniņu līdz pēdējam vīram un, ja tas būtu vajadzīgs, tad mirt ar to kopā.

(Turpinājums sekos)

Latviešu kreditsabiedrības gada sapulce

Latviešu kreditsabiedrības gada sapulce Toronto bija viena no labāk apmeklētajām organizāciju pilnsapulcēm, piedaloties 210 biedriem. Saskaņā ar kreditsabiedrības statūtiem, to vadīja valdes priekšsēdis A. Rāviņš, bet protokolēja sekretārs I. Jente. Par spīti dažiem iebildumiem pret valdes līdzšinējo darbību, sapulce risinājās lietiški, apspriežot valdes darbības pārskatu, ievēlot pārvēlamos darbiniekus un pieņemot dažus statūtu grozījumus. Pēc to apstiprināšanas Ontario provinces valdībā (Department of Attorney General), latviešu kreditsabiedrības biedri personīgos aizņēmumos varēs saņemt līdz 4000 dol. līdzšinējo 3000 dol. vietā, bet pret hipotekāriem nodrošinājumiem līdz 12.000 dol. līdzšinējo 10.000 dol. vietā. No latviešu organizācijām, kas līdz šim varēja kreditsabiedrībā izdarīt tikai īstermiņa noguldījumus — depozītus, turpmāk visas inkorporētās organizācijas (Latviešu nams, DV, TLMM klubs, draudzes u. c.) paredzēts uzskatīt par pilntiesīgiem biedriem ar balss tiesībām gada sapulcēs un tiesībām uz aizņēmumiem, kā arī tiesībām naudu noguldīt akcijās un ilgtermiņu noguldījumos. No šīm tiesībām šogad pārvēlamām amatpersonām valdē ievēlēja līdzšinējo A. Svenni, bet no jauna A. Putniņu, aizdevumu komisijā līdzšinējo A. Kānbergu uz 3 gadiem, no jauna E. Ziplānu uz 2 gadiem un K. Priedīti uz vienu gadu. Ar to no valdes aiziet līdzšinējais priekšsēdis P. Rasiņš, bet no revizijas komisijas priekšsēdis A. Flaums un loceklis A. Plampe.

Gada sapulces ievadījumā valdes priekšsēdis A. Rāviņš iepazīstināja ar kreditsabiedrības darbiniekiem un ar klusuma brīdi pieminēja mirušos biedrus. Valdes uzstādīto darba kārtību pieņēma ar E. Šķobes ierosinātu grozījumu, ka turpmāk darbība pārrunājama pēc amatpersonu vēlēšanām.

Amatpersonu ziņojumi bija ļoti konspektīvi, vai vispār izpalika, jo iepriekšējā gada darbības pārskats rakstveidā jau iepriekš bija piesūtīts visiem kreditsabiedrības biedriem. Tā vispārējs atreferējums lasāms arī mūsu laikraksta 19. maija numurā.

Revizijas komisijas ziņojumu nolasīja sekretārs A. Kānbergs, norādot, ka revīzijas izdarītas kopīgi ar iepriekšējā gada sapulcē pieņemtajiem zvērinātajiem revidentiem (Crammond, Strype and Company) un kopējais slēdziens ievietots rakstveida pārskatā. Vēlētās revizijas komisijas (A. Flaums, A. Kānbergs un A. Plampe) un zvērināto revidentu kopējs atzinums, ka kreditsabiedrības birojā nav savlaicīgi pieteiktas biedru adrešu maiņas, kas zināmā mērā apgrūtina darbību. Dažos kontos noguldījumi ir zem statūtos paredzētajiem 5 dolariem. Personīgie aizņēmumi visos gadījumos netiek kārtoti paredzētos termiņos. Kreditsabiedrībai pārsniedzot viena miljona bilanci, ieteicams sagatavot budžeta projektu. Bez tam vēlētā revīzijas komisija konstatējusi, ka valde nav ievērojusi iepriekšējās gada sapulces atzinumu, ka valdes sastāvs paaugstināms no līdzšinējiem 5 uz 7 locekļiem. Valdes un revīzijas komisijas locekļi vai viņu ģimenes piederīgie nevar ieņemt algotus amatus kreditsabiedrības birojā.

Uz J. Preisberga jautājumu, vai vēlētā revīzijas komisija vēl joprojām uztur šīs prasības un misijas priekšsēdis A. Flaums atbildēja pārkrītoši. Valdes pr-dis A. Rāviņš tālāk paskaidroja, ka, pēc Ontario provinces valdības noteikumiem, visi statūtu grozījumi ierosināmi no valdes, pēc tam ar divu trešdaļu balsu vairākumu pieņemami gada sapulcē un stājas spēkā pēc provinces valdības (Department of Attorney General) apstiprinājuma. Šie ierosinājumi jau iepriekšējā gada sapulcē izraisīja garākas pārrunas, reizēm pat asumus, un kļuva arī šoreiz par vienu no divu pretēju ieskatu izpaudumiem. Diskusiju nobeigumā pārliecinošs vairākums tomēr pieņēma valdes un amatpersonu ziņojumus un apstiprināja darbību, tikai 3 biedriem balsojot pret.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra norādīja, ka kreditsabiedrības pamatā ir latviski nacionāli centieni, kas arī ir vienīgā jēga tās pastāvēšanai, jo citādi savas naudas operācijas varam izdarīt jebkurā naudas iestādē. Latviešu kreditsabiedrība aizvadītajos 6 darbības gados ievērojamu materiālu atbalstu sniegusi vietējām latviešu skolām un citiem kultūrāli nozīmīgiem pasākumiem. Šis atbalsts sevišķi nozīmīgs bijis LNAK darbā, kas aptver ne tikai Toronto, bet vispār Kanadas latviešu nacionālos un sabiedriski — kultūrālos pasākumus. Tādēļ Toronto latviešu kreditsabiedrība un tās vadība pelnījusi vispārēju pateicību.

Valdes ierosināto peļņas sadali (7.742,50 dol.) pieņēma bez grozījumiem, paredzot, ka šogad akciju turētājiem dividendes izmaksās 5%, līdzšinējo 6% vietā. Šo pārmaiņu pamatā ir strauji pieaugušais akciju kapitāls (111.224,58 dol.) un tikai apmēram ¾ daļas no viena miljona bilances izdota aizdevumos. 1.548,50 dol. tiks pārskaitīts gaidītāju fondā un 387 dol. izglītības fondā. 800 dol. paredzēts izmaksāt LNAK dalības naudās, 700 dol. LNAK kultūras un operācijas veicināšanai, 500 dol. TLB sestdienas skolai un 200 dol. TLTA sestdienas ģimnazijai. Reizē ar to nesadalītā peļņa šogad paliek tikai 17 dol.

Pārvēlamās amatpersonas šogad bija valdes locekļi A. Svenne un P. Rasiņš, aizdevumu komisijas priekšsēdis A. Kristapsons un revīzijas komisija pilnā sastāvā (A. Flaums, A. Kānbergs un A. Plampe). Par valdes locekļu kandidātiem uzstādīja A. Svenni, P. Rasiņu, E. Šķobi, A. Putniņu, R. Rozi, J. Gravu un A. Stikutu. Pēdējiem trim savas kandidatūras noņemot, valdē ievēlēja no jauna A. Putniņu ar 116 balsīm līdzšinējā P. Rasiņa vietā, kas saņēma 85 balsis. Valdē ievēlēts arī līdzšinējais A. Svenne ar 114 balsīm, bet ārpus valdes palīek E. Šķobe, kas saņēma 103 balsis. Jaunievēlētais A. Putniņš ir viens no kreditsabiedrības dibinātājiem un pirmās valdes locekļiem, veicot kasiera pienākumus, no kuriem savā laikā atteicās.

Aizdevumu komisijā kandidēja līdzšinējais A. Kristapsons, kuŗu ievēlēja ar 154 balsīm, kamēr pretkandidāts O. Perro ieguva 55 balsis.

Revīzijas komisijai tika uzstādīti E. Ziplāns, B. Logins, A. Kānbergs, A. Flaums un K. Priedītis. Ievēlēja A. Kānbergu ar 156, E. Ziplānu ar 146 un K. Priedīti ar 128 balsīm. Ārpus revīzijas komisijas paliek līdzšinējais priekšsēdis A. Flaums ar 112 un B. Logins ar 61 balsi.

Pirms balsošanas E. Skobe ierosināja konstatēt klātesošo biedru skaitu un balsu skaitīšanu izdarīt sapulces telpās. Visiem 210 klātesošajiem biedriem vārdiskās balsošanas zīmes izsniedza pret reģistrēšanās zīmēm, un 7 izraudzītie balsu skaitītāji savu darbu paveica, ievērojot visus demokratiskos principus.

Pārrunājot turpmāko darbību, T. Kronbergs tālāk ierosināja kārtīgiem aizdevumu atmaksātājiem iespēju robežās samazināt aizdevumu procentus. A. Svenne paskaidroja, ka ar noguldījumiem nodrošinātus aizņēmumus kreditsabiedrība pareizi dzējusi izsniegt par 6% gadā. Kreditsabiedrības brīvie līdzekļi pašreiz ir ap 250.000 dolaru, kādēļ valde apsver dažādus atvieglinājumus, it sevišķi ar hipotekāriem nodrošinājumiem. Zīmēs uzlabojums sagaidāms arī no pieņemtajiem statūtu grozījumiem par aizdevumu paaugstināšanu un inkorporēto organizāciju pielīdzināšanu pilntiesīgiem biedriem. Pret nekustamu īpašumu 1. obligācijām kreditsabiedrība var izsniegt aizdevumus 60% vērtībā, nepārsniedzot statūtos paredzētos 12.000 dol., bet nevar izsniegt aizdevumus pret 2. obligācijām. Tas tomēr iespējams, ar kreditsabiedrības starpniecību griežoties pie Ontario Cooperative Society.

V. Slaņķis iebilda, ka valdei, ievērojot demokratijas principus, gada sapulcē vajadzētu dot konkrētus paskaidrojumus, kādēļ dažus lēmumus norauda un nevirza tālāk. Līdzīgi izteicās arī A. Putniņš, uzsverot, ka statūtos norādīts, kas un kā jādara, bet nav teikts, ka citāda pieeja pilnīgi izslēgta.

Pārrunu nobeigumā J. Ticmaņa ierosinājumā valdei un darbiniekiem izteica pateicību par pūlēm un sekmīgi veikto darbu.

R. N.

NIAGARA AICINA

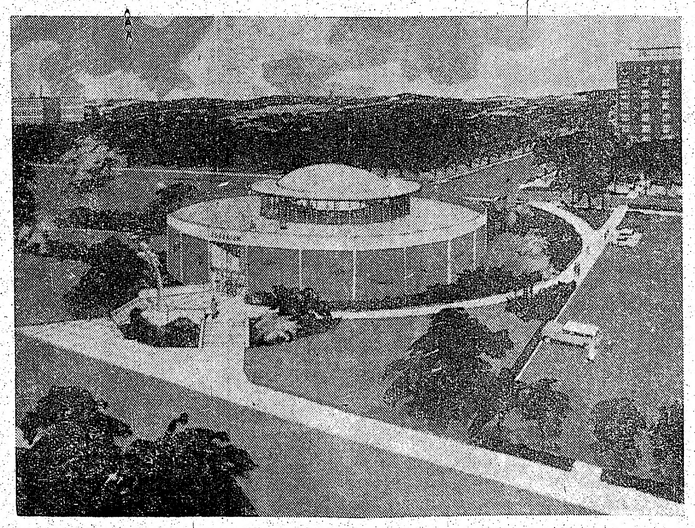

Kanadas latviešiem vairs nav jādodas uz tālo Kaliforniju, lai slavenajos akvārijos vērotu delfīnu jociņus, jo šīs izklaidēšanās prieks nule būs pieejams tikpat kā „pašu mājās": jūnijā Niagarā, ASV pusē, atklās akvāriju, kas aizņems vairāk nekā 3 akrus pilsētiņas ziemeļos, netālu no ūdenskrituma un Varaviksnes tilta. Akvārijs būs atvērts no plkst. 9 rītā līdz pusnaktij visu vasaras sezonu. Tā galvenais pievilkšanas centrs — liels delfīnu baseins, kuŗa inteligentie iemītnieki droši vien ātri iemantos apmeklētāju simpatijas.

Arī Niagaras Ontario pusē jaunumi, — Portage Rd. dienvidos ir parks, kuŗā brīvi uzturas ap 150 briežu un stirnu, to vidū sugas no Japānas un Formozas. Apmeklētājiem atļauts dzīvniekus barot un apglaudīt, kas īpaši prieku sagādās bērniem, jo dzīvnieki nav nožogoti, var brīvi staigāt apkārt un cilvēku nevairās. Šai parkā apmetināti arī bifeļi, uz augstas platformas mīt melns lācis, un mazā baseinā plunčājas vienīgais jūras lauva, kas jebkad vesels izkūlies no „brauciena" pāri lielajam ūdens krituma. Milzīgā dzelzs rezervuārā ar lieliem logiem noris zemūdens izrādes, kuŗās piedalās dresēti roņi, lieli bruņurupuči un daiļas peldētājas. Ko skatīties gana!

TORONTO

● Dziesmu svētku koncerts 23. maijā Latviešu namā bija pulcinājis vairāk par 200 dziedātāju no Toronto, Hamiltonas un citām apkārtējām latviešu kolonijām. Virsdiriģenti A. Jērums, J. Norvilis un A. Purvs intensīvā darbā izņēma visu koŗu kopkoncerta programmu. Atsevišķā kopmēģinājumā vēlreiz pēdējo slīpējumu guva arī vīru koŗi. Galvenais vispārējais kopmēģinājums paredzēts Maple Leaf Gardens telpās sestdienas, 29. maija, priekšpusdienā, bet vīru koŗiem Westbury viesnīcas telpās.

● Latviešu stud. kopas pilnsapulce notiks 25. maijā, plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Paredzētas pārrunās par kopas turpmāko darbību, vadības vēlēšanas un dažādi ziņojumi. Nobeigumā notiks Latvijas brīvvalsts tikā uzņemto kultūrfilmu izrāde.

● LNJAK rīko nedēļas nogalu kursu jaunatnei. Sākums paredzēts Londonā no 31. jūlija līdz 2. augustam. Šai laikā tiek organizēts kopējs izbraukums uz Stratfordas teātŗa festivālu, kur 31. jūlijā izrādīs A. Čechova „Kiršu dārzs". Interesentiem pieteikšanās un biļešu pasūtināšana izdarāma iepriekš pie M. Zandberga, 124 East 19 th St., Hamilton, Ont.

● Pabeidzot atviešu baptistu draudzes rīkoto reliģiski ētisko pārdomu ciklu, māc. R. Ekšteins Latviešu namā referēja par tematu „Vai cilvēks savu dabu var mainīt?" Koncerta daļā piedalījās baritons P. Geistauts, ērģeļu pavadījumu veicot Modrim Ekšteinam. Sarīkojums bija pulcinājis ap 80 klausītāju.

● 30. maijā, plkst. 5 dienā universitātes Hart House telpās slēdz mākslinieku apvienības Colour and Form izstādi. Kā jau agrāk ziņots, izstādē piedalās arī latvieši V. Reinholds, A. Nulitis un J. Magons. Eventuāliem interesentiem gleznu iegāde kārtojama tieši ar izvēlētajiem mākslinieki em, vai ar apvienības sekretāru J. Dagi (Dagys), tālr. 533-7847, vai ar priekšsēža vietnieku H. van Bentrumu, tālr. 923-1038.

● Kādreizējo Austrumu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas skolotāju Silviju Brigitu Matīsu māc. A. Briedis salaulājis ar Džonu Dēvidu Kempbellu.

● Ap 70 klausītāju ieradās pianistes Ainas Zemdegas klavieru studijas audzēkņu vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Pēc 32 audzēkņu priekšnesumiem studijas vadītāja A. Zemdega saņēma ziedu pateicības veltes, bet audzēkņu mātes bija gādājušas par cienastu un atspirdzinājumiem.

● Latviešu studentu kopa kopīgi ar Latviešu nama valdi 4. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā rīko studentu izlaiduma aktu un balli. Sarīkojumā aicināti piedalīties šogad augstskolu beigušie, kuŗu kopskaits Toronto un Hamiltonas McMaster universitātēs pārsniedz 50, agrāk beigušie latviešu studenti, kuŗu skaits svārstās ap 250, kā arī Latvijas laikā studējušie. Tuvāka informācija pie U. Amoliņa, tālr. 762-9667. Ieeja 2.50 dol. no personas.

● Latviešu katoļu Toronto vienības dievkalpojums notiks 30. maijā, plkst. 11.30 no rīta Toma Akvīna baznīcā, Universitātes kapellā. Hoskin un St. George ielu krustojumā. Dievkalpojumā iesvētīs Rožu kroņa pulciņa pagatavoto un dāvāto Aglonas Dievmātes baznīcas karogu.

● Volkova deju skolas komplektētajā Kanadas bateta izrādē Raiersona politechniskā institūta teātrī piedalījās arī pieci latvieši. Viesturs Rozenbergs un Pārsla Celma kā dejotāji, Ēriks Dzenis ar „Ugunsputna" kostīmu zīmējumiem, bet skatuves vadību un gaismas objektus pārzināja Andris Celms kamēr kostīmus bija darinājusi E. Štelne.

KRĀSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan forth Ave, Tel: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJA

Pirmo sarīkojumu — mākslas izstādi dziesmu svētku ietvaros — atklās jau 27. maijā, plkst. 8 vakarā, kad paziņos arī godalgotos darbus. Izstāde Latviešu namā turpināsies līdz 30. maijam.

Vokālo jaundarbu koncerts notiks 28. maijā, plkst. 8.30 vakarā, Ītona auditorijā, un to ar uzrunu ievadīs prof. T. Ķeniņš.

Daiļamatnieku darbu skati un tirdziņu Sv. Andreja baznīcas telpās atklās plkst. 7 vakarā.

Visrosīgākā svētku diena būs sestdiena, 29. maijs, kad, plkst. 10 no rīta sāksies tautas deju sacensības King Edward Sheraton viesnīcā, bet plkst. 1 dienā rakstnieku cēliens Ītona auditorijā. Galvenais sarīkojums — koŗu kopkoncerts Maple Leaf Gardens telpās sāksies plkst. 5 vakarā, bet svētku balle plkst. 8 vakarā Queen Elizabeth ēkā īstajā deju laukumā. Sevišķi rosīga sestdiena būs koristiem. Viņiem dienas sāksies jau plkst. 7.15 rītā ar kopējām brokastīm Maple Leaf Gardens blakus telpās, plkst. 8 sekos ģenerālmēģinājums, kas ar 20 min. ilgu pārtraukumu turpināsies līdz 12.30 dienā un beigsies ar kopējām pusdienām. Vīru koŗu dalībniekiem brokastis paredzētas plkst. 9 no rīta Maple Leaf Gardens telpās, bet plkst. 10 ģenerālmēģinājums Westbury viesnīcas Maple Leaf kā latviešos — tā nepatikšanas!" Ball Room zālē. Plkst. 12 pusdienas Maple Leaf Gardens telpās, kur pēc pusstundas ģenerālmēģinājuma turpinājums. Pl. 3.45 kā jaukto, tā vīru koŗu dalībniekiem paredzēta pulcēšanās Queens parkā, University un College ielu ziemeļrietumu stūrī, no kurienes sāksies svētku gājiens cauri pilsētas centram uz Maple Leaf Gardens. Pulcēšanās vietā un gājiena laikā atsevišķa žūrijas komisija izraudzīs labāko koŗi tautas tērpu valkāšanā. Koŗu gājienu vadīs Kanadas latviešu skautu jendas priekšnieks A. Budrēvics, un tā priekšgalā būs Royal Regiment of Canada orķestris.

Plkst. 10 rītā atklās arī filatelijas un numizmatikas izstādi Latviešu namā.

Svētdien, 30. maijā, plkst. 10.30 no rīta paredzēts garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā. Plkst. 2. dienā instrumentālmūzikas jaundarbu koncerts Massey Hall, 178 Victoria St., bet plkst. 5 vakarā tautas deju lieluzvedums.

Dziesmu svētku laikā Latviešu namā, 491 College ielā, būs iekārtota ēdnīca nama saimniecību vadībā ar dažādiem ēdieniem un atspirdzinājumiem.

Bez tam dziesmu svētku laikā notiek arī dažādas interna rakstura sanāksmes.

Dziesmu svētku informācijas centrs ar galveno mītni King Edward Sheraton viesnīcā darbosies nepārtraukti no plkst. 12 dienā, 28. maijā līdz plkst. 12 naktī 30. maijā. Informācijas centra darbinieces būs vienveidīgos sarkanbaltos tērpos, un no viņām varēs iegūt visu iespējamo informāciju kā par svētku sarīkojumiem, tā arī novietnēm, apmešanās iespējām un vispār Toronto pilsētu. Informācijas centra tālrunis svētku laikā būs 363 — 9010 un 363 — 9019.

Dziesmu svētku ieejas biļešu pasūtinājumi, kuŗus kasieris V. Veitmanis vai rīcības komitejas locekļi saņēmuši pirms 23. maija, izpildīti, izsūtot biļetes pasūtinātājiem tieši. Pārējos pasūtinājumus, kuŗi ienākuši pēc 23. maija, izpildīs, bet attiecīgo sarīkojumu biļetes būs saņemamas uz vietas informācijas centrā vai pie informācijas darbiniekiem.

R. N.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

DETROITA

● Sv. Pāvila ev.-lut. draudze 16. maijā atskatījās uz 15 ražena darba gadiem. Atceres dievkalpojumu Sv. Trīsvienības baznīcā vadīja māc. V. Līventāls, bet spredīķi teica māc. J. Sīpols. Soliste bija Astra Kalniņa. Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskajās telpās draudzes dāmu komiteja ar priekšnieci A. Riekstiņu bija gādājusi par pusdienām, kuŗu laikā īsu apceri par aizvadītajiem 15 gadiem sniedza māc. V. Līventāls ar gandarījumu atzīmēdams, ka draudzē nodibinājusies saskaņota sadarbība ar draudzes priekšnieku, padomi un visiem draudzes locekļiem, kā rezultātā draudzes darbs varējis būt īsti sekmīgs. Nenovērtējamu darbu draudzes dzīvē veic tās priekšnieks R. Junkulis, kam mācītājs pateicās ar īpašu rakstu. Draudzes priekšnieks savukārt atzina, ka sekmes draudzes darbā ir visu draudzes darbinieku nopelns, sevišķi labā sadarbība ar mācītāju, valdes locekļiem un dāmu komiteju. Sevišķa pateicība pienākas darbiniekiem, kas draudzes darbā sabijuši nepārtraukti vairāk nekā 10 gadu: L. Viksnem, A. Stepem, P. Greizim, A. Līventālei un A. Riekstiņai. Tāpat atzinība pienākas bij. dāmu kom. pr-cei D. Mednei. Nenogurstoši dāmu komitejā strādā arī Andžāna, Dravniece, Kļaviņa, Stepe, Krasta, Zvirbule. Grūti iedomāties draudzes darbu bez tās kopēja J. Dūdiņa. Goda vietās atradās arī divi iepriekšējie draudzes priekšnieki E. Abermanis sen. un D. Rudzītis.

● Detroitas Kristus draudzes (māc. J. Lazda no Grand Rapidiem) Ģimenes dienā azaida laikā uz draudzes pr-ka V. Treimaņa aicinājumu Gaŗezera vasaras nometnes inventāra iegādei klāt esošie saziedoja vairāk nekā 150 dol. Pagājušās vasaras 2x2 nometnes dalībnieks J. Mendiāns demonstrēja tur uzņemto filmu, arī diapozitīvus no topošās Gaŗezera vasaras nometnes.

Padomdevējas darbā

Māra Baumane, kas līdz šim vadīja True Blue and Orange Home for Children ar 1. martu iecelta par Toronto izglītības pārvaldes izveidoto Pieaugušo apmācības padomcentra (Adult Training Counselling Centre) padomdevēju. Jaunais padomcentrs ir pirmais šāda rakstura iestādījums Kanadā, kuŗa uzdevumos ietelp sagādāt aroda pārskološanās iespējas tiem pilsoņiem, kas kaut kādu iemeslu dēļ zaudējuši darbu vai priekšlaicīgi atstājuši skolu un nonākuši grūtībās. Māras Baumanes uzdevumos ietelp paskaidrojumi un īpašas pārbaudes Toronto etniskajām grupām. Padomcentru ieteicams izmantot latviešiem, kas vēlētos pārskolotīes kādā citā profesijā, griežoties tieši pie mūsu tautietes. Toronto „Labour Review" maija izdevums ievietojis vairākus Māras Baumanes uzņēmumus ar padomcentra darbības izklāstu, aizmējot, ka Toronto pilsēta pieaugušo pārskološanai pēdējā gadā izdevusi 5 miljonus dol. Jaunajam padomcentram paredzēts plašs darba lauks, it sevišķi aktīvizējot *arodzināšanas un darba* sagādi. Centrs darbojas tiešā sadarbībā ar Toronto darba pārvaldi.

Māra Baumane līdz šim trīs gadus darbojusies Toronto bērnu palīdzības organizācijā. Pēc īpašu kursu pabeigšanas viņa divus gadus darbojās bērnu psichiatriskajā slimnīcā Tisltaunā, pēc tam vienu gadu vadījusi „True Blue and Orange Home for Children", šai laikā sekmīgi pārorganizējot šīs iestādes darbību.

K.

PATEICĪBA

Slimošanas dēļ varu pateikties tikai ar nokavēšanos, bet, varbūt, tomēr ne par vēlu, jo līdzjūtības apliecinājumi turpina pienākt, tikai tagad vēl no Austrālijas. Izsaku sirsnīgāko pateicību visiem, kas piedalījās mana vīra ģen. Oskara Dankera aizlūguma stundā 14. aprīlī un bērēs 15. aprīlī. Paldies mācītājiem Hermanim, Lazdam un ērģeļn. Liepiņam, LNAK pr-dim J. Niedram, kuŗa līdzjūtības telefonogramma pienāca pirmā, ASV DV zemes valdei un tās pr-dim V. Hāzneram, LVA Kanādā pr-dim J. Šmitam, Siguldas pulka pieminas fonda pārstāvim T. Miezītim, Kanadas DV valdes pārst. O. Kļaveniekam, Latv. nama Toronto pr-kam E. Šķobem ar kundzi, Kronim ar k-dzi, Sulcu un Grantu ģimenēm, virsnieku saimei Indianapolē, DV pr-kam Kalamazū Minkam, latviešu kopai Grand-Hēvenā, Grīnvaldam, Kamaldnieku ģimenei, visiem goda sardzē stāvētājiem — lāčplēšiem, virsniekiem, Daugavas vanagiem, strēlniekiem, skautiem un korp. Sidrabenia, LKOK biedrībai, kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienībai, Strēlnieku biedrībai, Invalīdu apvienībai, Grand Rapidu koŗporāciju kopai, Sidrabenia konventam, latviešu katoļu draudzes un bīskapa Rancāna pārstāvim, Vienības draudzei, baptistu kopai, ev. lut. draudzei, latviešu skautu pr-kam Grigoram, Skrundas skautu un gaidu vienībām un vecāku padomei, Grand Rapidu DV saimei un pr-kam Barkānam, ALJAs pr-kam un Pērses jaunatnes pulciņam, Latviešu biedrībai un dāmu komitejai, latviešu skolai un vecāku padomei. Pateicos visām organizācijām, kopām un draudzēm, visiem tāliem un tuviem draugiem un paziņām, kuŗu puķu veltes mana vīra kapa kopiņu svešā zemē pārvērta par ziedu kalnu. Sirsnīgs paldies vanadžu pr-cei Brūnei un visām dāmām no vanadžu saimes, draudzēm un Latviešu biedrības, kas bija rīkojušas azaidu pēc bērēm. Paldies visiem par silto sirsnību, kas liecina par cieņu un mīlestību, kādu mans vīrs bija ieguvis latviešu vidū.

Irma Dankere

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās mūsu mīļā Jūlija Ķikuļa izvadīšanā uz pēdējo dusu. Dziļa pateicība māc. A. Copa kungam, Latviešu virsnieku apvienībai Kanadā, korporācijas Tervetia Toronto un Montreālas kopām, Toronto korporāciju kopai, korporācijai Fraternitas Lettica, korporācijai Fraternitas Academica, igauņu korporācijai Ugala, akadēmiskai vienībai Latvlete, I. Zīgura kungam, Scarboro golfa kluba vadībai un darbiniekiem, Sv. Andreja ev.-lut. draudzes dāmu komitejai, Latvijas biļutāšām aizsardzēm, draugiem tuvumā un tālumā par krāšņajiem ziediem un visiem pavaditājiem par līdzjūtības apliecinājumiem.

Māsas un krustdēls

Jānis Kalgens

Pēc Toronto u

**SAGATAVOŠANĀS ASV RIETUMU P
DZIESMU SVĒ**

Bez plašajiem 4. latviešu dziesmu svētkiem Kana latviešu dziedātāji pulcēsies arīASV rietumu piek dā, lai tur liktu par jaunu atskanēt latviskajām mazāka apmēra dziesmu svētkos. Tagad, kad d Kanadā jau tikpat kā sākušās, būs visai interesan paredzēts un cik tālu priekšdarbi pavirzījušies sakarā ASV rietumu piekrastes 2. dziesmu svēt miteja pastāsta sīkāk ne vienpar iecerēm un ja arī par pašu Oregonas pavalsti un Portlendu, d vēsturi šai kontinenta daļā un citas interesantas

I

ASV rietumu piekrastes apagabalā ietelp trīs pavalstis: Vašingtona, Oregona un Kalifornija. Šis apgabals aptver 324.000 kvadrātjūdžu, un tajā dzīvo 20,37 miljoni cilvēku, to vidū ap 6000 latviešu. Viss apgabals izšķērdīgi apveltīts ar dabas skaistumiem. 1500 jūdžu garais Klusā okeana krasts no Vankuveras Britu Kolumbijā, Kanadā, līdz Meksikas robežai, sākdamies ziemeļu daļā mērenā joslā, beidzas subtropiskajā ar skaisto San-Diego pilsētu kā gala punktu. Starp klinšaino krastu un okeana nemitīgi bangojošiem ūdeņiem stiepjas baltu smilšu pludmale, vietām pieblīvēta ar no jūras izskalotiem kokiem un vareniem klinšu blukiem, pret kuŗiem vētras laikā sitas un trako vēja kultie okeana ūdeņi. Iekšzemē, sevišķi Vašingtonas pavalstī, egļu meži tik ļoti atgādina dzimtenē redzētos skatus, un priežu meži, dienvidos no tumši zilā Krātera ezera Oregonā, saules tveicē smaržo tikpat burvīgi kā priežu sili Latvijā. Vašingtona un Oregona ir galvenokārt lauksaimniecības, lopkopības un mežsaimniecības zemes, bet Kalifornijā apelsīnu un citronu koku dārzi mainās ar „melnā zelta" sūkņiem, kas, nemitīgi klanīdamies, sūknē vienu no dabas visvērtīgākajām izejvielām — naftu, kas miljoniem gadu ilgi glabājusies zemes dziļumos. Kaskādu kalnu grēda, sākdamās Kanadā, stiepjas cauri Vašingtonas un Oregonas rietumu daļai ar 14.408 pēdas augsto Renīra virsotni Vašingtonā un 11,245 pēdas augsto Hūda virsotni Oregonā.

Runājot tieši par Oregonu, var teikt, ka tā ir vispiemērotākā vieta atvaļinājuma pavadīšanai visiem tiem, kas mīlē dabas skaistumu, sportu un medības. Hūda kalna pakājē un Hūda ielejā var nodoties ziemas sportam cauru gadu. Straujās kalnu upes ir bagātas forelēm, bet Kolumbijas upē un Klusā okeanā var ķert lašus. Vilametes ielejas upēs mājo vēži, bet pašā Vilametes upē var ķert nēģus pat rokām, ja zina, kur un kā to darīt. Me-

žos ir medījumu
čus un kalnu la
Neskaitāmie park
ezeru karali — zi
ru priekšgalā, d
tājiem iespēju v
atrasties citā vi
kalnos vai jūrm
ezeru rāmajos ū
brīnot trauksmes
kritumus, kādu
pilnam.

Kaut dzīvojam
fiski skatoties
kā mēs, rietumni
visam citā ko
Amerikas rietum
krasta apgabalie
vāji apdzīvotais
gabals, kur lat
Vienalga, kuru
krastes lielajām
mies par izejas
ku, Portlendu,
Losandželosu, c
mi starp šīm p
kajiem, lielākaji
trumu virzienā
gi: līdz Mineap
līdz Čikagai 21
Nujorkai 2910
mē, ka sabied
no tautiešu liel
gi noškirti. Šie
un ar tiem sais
ir par iemeslu
ba un personīg
ganizācijām un
nām austrumu
tos nav tik cie
lēties. Līdz šim
šu apvienības n
natnes apvienī
krastā nav no

Ir darbi va
vairāk saista
bet kuŗu velk
vairāk dotību.
clās uzdevum
šiem. Pasaules
Pepsi Kolas
vedumus bērn
neja dažādiem
šiem uzvedum
numru zemes"
lotāja — meit
te. Šo lomu
vas tēlotājas,
šu apmeklētā
ba ar Alisi
Minchenes a
breu pavlijo
Baltijas bar
dzēla fon B
sies no Tize
kuŗai Latvijā
piederējušas
šu dzimtu va
du vecu.

Šī kontine
organizācijas
mēru, tā da
latviešu centr
draudze, un
kas, ja viena
mi plaša vai
ir par daudz
na mācītāju

RAIDIJUMI NO MADRIDES TURPINĀS

Bija izplatījušās valodas, ka Madrides raidītājs pēkšņi pārtraucis latviešu un dažu citu valodu raidījumus. Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis prof. P. Lejiņš telefoniskā sarunā ar R. Kampusu Madridē noskaidrojis, ka šie raidījumi nav pārtraukti. R. Kampus paskaidrojis, ka runas par šo raidījumu pārtraukšanu radušās sakarā ar dažām sūdzībām par it kā slikto dzirdamību. Tagad šis jautājums nokārtots un raidījumus turpina.

V. I.

Nedaudzie 19. divīzijas salidoju ma dalībniek ru tikšanos ziņojām LA iepriekšējā numurī A. J. Bērziņš, V. Rēboks, V. Pauzers, A. Hor stāv — A. Vilnis, H. Zāgars, Z. Martinsons, A. Puķis, A. Mežals un A. Sternbergs. Fot

TKU JA

no Dziesmu svētku laikā Latvie-
šu namā, 491 College ielā, būs
iekārtota ēdnīca nama saimnie-
ču vadībā ar dažādiem ēdieniem
!" un atspirdzinājumiem.

Bez tam dziesmu svētku lai-
kā notiek arī dažādas interna
rakstura sanāksmes.

Dziesmu svētku informācijas
centrs ar galveno mītni King
Edward Sheraton viesnīcā dar-
bosies nepārtraukti no plkst. 12
dienā, 28. maijā līdz plkst. 12
naktī 30. maijā. Informācijas
centra darbinieces būs vienvei-
dīgos sarkanbaltos tērpos, un
no viņām varēs iegūt visu iespē-
jamo informāciju kā par svēt-
ku sarīkojumiem, tā arī novietnēm, apmešanās iespējām un vispār Toronto pilsētu. Informācijas centra tālrunis svētku laikā būs 363 — 9010 un 363 — 9019.

Dziesmu svētku ieejas biļešu pasūtinājumi, kurus kasieris V. Veitmanis vai rīcības komitejas locekļi saņēmuši pirms 23. maija, izpildīti, izsūtot biļetes pasūtinātājiem tieši. Pārējos pasūtinājumus, kuri ienākuši pēc 23. maija, izpildīs, bet attiecīgo sarīkojumu biļetes būs saņemamas uz vietas informācijas centrā vai pie informācijas darbiniekiem.

R. N.

ALSTĪS

50 tru ieteicams izmantot latviešiem, kas vēlētos pārskoloties kādā citā profesijā, griežoties tieši pie mūsu tautietes. Toronto „Labour Review" maija izdevums ievietojis vairākus Māras Baumanes uzņēmumus ar padomcentra darbības izklāstu, atzīmējot, ka Toronto pilsēta pieaugušo pārskološanai pēdējā gadā izdevusi 5 miljonus dol. Jaunajam padomcentram paredzēts plašs darba lauks, it sevišķi aktivizējot arodzināšanas un darba sagādi. Centrs darbojas tiešā sadarbībā ar Toronto darba pārvaldi.

Māra Baumane līdz šim trīs gadus darbojusies Toronto bērnu palīdzības organizācijā. Pēc īpašu kursu pabeigšanas viņa divus gadus darbojās bērnu psihiatriskajā slimnīcā Tisltaunā, pēc tam vienu gadu vadījusi „True Blue and Orange Home for Children", šai laikā sekmīgi pārorganizējot šīs iestādes darbību.

K.

EICĪBA

k- pr-kam Barkānam, ALJAs pr-
t, kam un Pērses jaunatnes pulci-
0 ņam, Latviešu biedrībai un dā-
a mu komitejai, latviešu skolai
s- un vecāku padomei. Pateicos vi-
a- sām organizācijām, kopām un
a- draudzēm, visiem tāliem un tu-
a viem draugiem un paziņām, ku-
n ru puķu veltes mana vīra kapa
ā kopiņu svešā zemē pārvērta par
.- ziedu kalnu. Sirsnīgs paldies va-
m nadzu pr-cei Brūnei un visām
e dāmām no vanadzu saimes,
ā, draudzēm un Latviešu biedrī-
ās bas, kas bija rikojušas azaidu
as pēc bērēm. Paldies visiem par
ā- sirsnību, kas liecina par
v cieņu un mīlestību, kādu mans
n, vīrs bija ieguvis latviešu vidū.

Irma Dankere

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās, mūsu mīļā Jūlija Ķikuļa izvadīšanā uz pēdējo dusu. Dziļa pateicība māc. A. Copa kungam, Latviešu virsnieku apvienībai Kanadā, korporācijas Tervetja Toronto un Montreālas kopām Toronto korporāciju kopai, korporācijai Fraternitas Lettica, korporācijai Fraternitas Academica, igauņu korporācijai Ugala, akadēmiskai vienībai Lātvete, I. Žīgura kungam, Scarboro golfa kluba vadībai un darbiniekiem, Sv. Andreja ev. lut. draudzes dāmu komitejai, Latvijas biju-šām aizsardzēm, draugiem tuvumā un tālumā par krāšņajiem ziediem un visiem pavaditājiem par līdzjūtības apliecinājumiem.

Māsas un krustdēls

Uldis Krigens

Pēc Toronto uz Portlendu

SAGATAVOŠANĀS ASV RIETUMU PIEKRASTES OTRIEM LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKIEM

Bez plašajiem 4. latviešu dziesmu svētkiem Kanadā šai vasarā latviešu dziedātāji pulcēsies arīASV rietumu piekrastē Portlendā, lai tur liktu par jaunu atskanēt latviskajām dziesmām — mazāka apmēra dziesmu svētkos. Tagad, kad dziesmu dienas Kanadā jau tikpat kā sākušās, būs visai interesanti uzzināt, kas paredzēts un cik tāļu priekšdarbi pavirzījušies Portlendā. Šai sakarā ASV rietumu piekrastes 2. dziesmu svētku rīcības komiteja pastāsta sīkāk ne vienpar iecerēm un jau paveikto, bet arī par pašu Oregonas pavalsti un Portlendu, dziesmu svētku vēsturi šai kontinenta daļā un citas interesantas lietas.

I

ASV rietumu piekrastes apagabalā ietelp trīs pavalstis: Vašingtona, Oregona un Kalifornija. Šis apgabals aptver 324.000 kvadrātjūdžu, un tajā dzīvo 20,37 miljoni cilvēku, to vidū ap 6000 latviešu. Viss apgabals izšķērdīgi apveltīts ar dabas skaistumiem. 1500 jūdžu garais Klusā okeana krasts no Vankuveras Britu Kolumbijā, Kanadā, līdz Meksikas robežai, sākdamies ziemeļu daļā mērenā joslā, beidzas subtropiskajā ar skaisto San-Diego pilsētu kā gala punktu. Starp klinšaino krastu un okeana nemitīgi bangojošiem ūdeņiem stiepjas baltu smilšu pludmale, vietām pieblīvēta ar no jūras izskalotiem kokiem un vareniem klinšu bluķiem, pret kuriem vētras laikā sitas un trako vēja kultie okeana ūdeņi. Iekšzemē, sevišķi Vašingtonas pavalstī, egļu meži tik ļoti atgādina dzimtenē redzētos skatus, un priežu meži, dienvidos no tumši zilā Krātera ezera Oregonā, saules tveicē smaržo tikpat burvīgi kā priežu sili Latvijā. Vašingtona un Oregona ir galvenokārt lauksaimniecības, lopkopības un mežsaimniecības zemes, bet Kalifornijā apelsīnu un citronu koku dārzi mainās ar „melnā zelta" sūkņiem, kas, nemitīgi klanīdamies, sūknē vienu no dabas visvērtīgākajām izejvielām — naftu, kas miljoniem gadu ilgi glabājusies zemes dziļumos. Kaskādu kalnu grēda, sākdamās Kanadā, stiepjas cauri Vašingtonas un Oregonas rietumu daļai ar 14.408 pēdas augsto Renīra virsotni Vašingtonā un 11,245 pēdas augsto Hūda virsotni Oregonā.

Runājot tieši par Oregonu, var teikt, ka tā ir vispiemērotākā vieta atvaļinājuma pavadīšanai visiem tiem, kas mīlē dabas skaistumu, sportu un medības. Hūda kalna pakājē un Hūda ielejā var nodoties ziemas sportam cauru gadu. Straujās kalnu upes ir bagātas forelēm, bet Kolumbijas upē un Klusā okeanā var ķert lašus. Vilametes ielejas upēs mājo vēži, bet pašā Vilametes upē var ķert nēģus pat rokām, ja zina, kur un kā to darīt. Mežos un medījumu pārpilnība, lāčus un kalnu lauvas ieskaitot. Neskaitāmie parki un ezeri, ar ezeru karali — zilo Krātera ezeru priekšgalā, dod dabas mīļotājiem iespēju vai katru dienu atrasties citā vidē — ezermalā, kalnos vai jūrmalā, veldzēties ezeru rāmajos ūdeņos, vai apbrīnot trauksmes pilnos ūdens kritumus, kādu Oregonā ir pa pilnam.

Kaut dzīvojam ASV, ģeografiski skatoties tomēr ir tā, it kā mēs, rietumnieki, dzīvotu pavisam citā kontinentā: Starp Amerikas rietumu un austrumu krasta apgabaliem atrodas visai vāji apdzīvotais lielo klajumu apgabals, kur latviešu visai maz. Vienalga, kuŗu no rietumu piekrastes lielajām pilsētām izvēlamies par izejas punktu — Sietlu, Portlendu, Sanfrancisko vai Losandželosu, caurmēra atstatumi starp šīm pilsētām un tuvākajiem lielākajiem centriem austrumu virzienā ir visai iespaidīgi: līdz Mineapolei 1821 jūdze, līdz Čikagai 2116 jūdžu un līdz Ņujorkai 2910 jūdžu. Tas nozīmē, ka sabiedriskā ziņā esam no tautiešu lielākās daļas pilnīgi nošķirti. Šie milzīgie attālumi un ar tiem saistītā ceļa dārdzība ir par iemeslu tam, ka sadarbība un personīga saskare ar organizācijām un vadošām personām austrumu un rietumu krastos nav tik cieša, kā varētu vēlēties. Līdz šim neviens Latviešu apvienības nedz Latviešu jaunatnes apvienības kongress šai krastā nav noticis, tādēļ tikai ļoti niecīga daļa sabiedrisko darbinieku, kas dzīvo rietumos, var šajos kongresos piedalīties.

Ilgāku laiku plašākie sarīkojumi mūsu lielākajās pilsētās bija luterisko draudžu mācītāju un draudžu darbinieku sanāksmes un rietumu piekrastes jaunatnes dienas. Domu par dziesmu svētku rīkošanu šai krastā cilāja jau priekš daudziem gadiem, bet to vienmēr norai dīja kā pārdrošu un nereālizējamu. Sietlas un Takomas latviešiem pienākas gods, ka par spiti šaubām un neticībai, kas bija pārņēmusi lielāko tiesu tautiešu šai krastā, tiem bija drosme organizēt pirmos rietumu piekrastes latviešu dziesmu svētkus. Tie notika Sietlā 1962. gada jūnijā, pasaules izstādes laikā. Līdzekļi svētku rīkošanas priekšdarbiem aizdevumu veidā nāca no pašu mājām un Indianapoles tautiešiem. Svētki izdevās lieliski kā mākslinieciskajā, tā materiālajā ziņā. No atlikuma apmēram 700 dolaru tika rezervēti nākošo dziesmu svētku rīkošanai šai piekrastē, un tos nekavējoties pārskaitīja II ASV rietumu piekrastes latviešu dziesmu svētku fondā, tiklīdz sākās šo svētku organizācijas priekšdarbi. Svētku labā izdošanās apstiprina patiesību, ka latvieši var veikt arī šķietami neiespējamo, ja vien ir pietiekami daudz drosmes un uzņēmības.

Kā nākošā pilsēta, kuŗā varētu notikt otri rietumu piekrastes latviešu dziesmu svētki, izvirzījās Portlenda Oregonas pavalstī. Latviešu biedrība Vašingtonas pavalstī, kas bija pirmo dziesmu svētku rīkotāja, gribēja zināt, vai oregoniešiem vēlas uzņemties otru dziesmu svētku rīkošanu, un prasīja noteiktu atbildi. Oregonas latviešu biedrība sasauca sabiedriski aktīvāko tautiešu sapulci, lai šo jautājumu galīgi izlemtu. Jau pirms sapulces šis jautājums bija vairākkārtīgi pārspriests privātās sarunās, kuŗās paudās domas, ka tik liels sarīkojums kā dziesmu svētki nav oregoniešiem pa spēkam. Tomēr to, kas bija pārliecināti par svētku rīkošanas nepieciešamību un to labu izdošanos, bija vairākums, un sapulce izšķīrās par svētku rīkošanu. Rīcības komitejas prezidijā ievēlēja Juri Krīgenu par priekšsēdi, Andri Ritmani par priekšsēža biedru un administrātoru un Eduardu Skudru par sekretāru. Reizē ar viņiem komitejā darbojas visi aktīvākie oregonieši.

(Turpinājums sekos)

Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes pamatakmens likšanas svinības baznīcai Longailendā: no kreisās—mācītāji O. Gulbis, A. Ozols, R. Zariņš un draudzes priekšnieks A. Lejiņš
Foto B. Rozītis

AR PĪPI UZ JUMTA

Ir darbi vai uzdevumi, kas vairāk saista cilvēku ievērību, bet kuŗu veikšanai arī vajag vairāk dotību. Dažreiz šāds speciāls uzdevums bijis arī latviešiem. Pasaules izstādē Ņujorkā Pepsi Kolas paviljonā rāda uzvedumus bērniem ar Volta Disneja dažādiem tēliem. Vienā no šiem uzvedumiem „Alise no brīnumu zemes" galvenās lomas tēlotāja — meitene Alise ir latviete. Šo lomu pārmaiņus tēlo divas tēlotājas, un dažiem latviešu apmeklētājiem bijusi izdevība ar Alisi sarunāties latviski. Minchenes alusdarītavas Lēvenbreu paviljonā viesus apkalpo Baltijas baronese Dorisa Andzela fon Bildringa, kas cēlusies no Tizenhauzenu dzimtas, kuŗai Latvijā un Lietuvā kādreiz piederējušas četras pilis, bet pašu dzimtu var skaitīt ap 700 gadu vecu.

☆

Šī kontinenta ievērojamākās organizācijas ir draudzes kā apmēru, tā darbības ziņā. Katrā latviešu centrā ir vismaz viena draudze, un dažreiz arī vairākas, ja viena neliekas pietiekami plaša vai arī domu izmaiņa ir par daudz strauja un ar vienu mācītāju nepietiek. Kaut arī draudzes apvieno lielāko daļu latviešu, vēl vienmēr ir tādi, kas draudzē nesastāv, kaut dažreiz šiem „ārpusniekiem" vajadzīga mācītāju palīdzība, kaut vai pēdējā gaitā izvadot. Retāk gadās, ka kāds tautietis, kas nav draudzē, piedāvā savu palīdzību draudzes darbam. Ņujorkas draudzes jaunajā īpašumā Jonkeros Ģimenes dienas dievkalpojumā piedalījās arī tādi, kas draudzē nesastāv. Pēc dievkalpojuma kāds Bronksas tautietis pienācis pie kāda no draudzes darbiniekiem un piedāvājies baznīcā veikt metalla darbus, ja tādi būtu. Šī palīdzība ar pateicību pieņemta.

☆

Gandrīz ikviens zinās, ka Saša Ziemelis ir slavenais latviešu tiģeŗu mednieks, kas sarakstījis arī grāmatu par medībām. Bet maz būs tādu, kas zinās, ka arī viņa dēls Saša Ziemelis, jun. ir tiģeŗu mednieks, kas 14 gadu vecumā sarakstījis grāmatu Sašino, kur stāsta par savu pirmo nogalināto tiģeri, kuŗu pievicis ar šķēpu Brazīlijas džungļos. Grāmata tikko iznākusi Ņujorkā ar 8 lappušu fotogrāfiju daļu.

☆

Pārceļoties no īrētām telpām uz pašu jaunajām telpām, kā tas ir ar Ņujorkas draudzes Bronksas rajonu, mēdz atcerēties un sarēķināt, kas iepriekšējos gados veikts. Sv. Toma baznīcā Bronksā latviešu draudzei 12 gados notikuši 372 dievkalpojumi. Vai kāds brīnums, ka pēc tik ilga laika daži draudzes locekļi no šīm telpām šķirās ar asarām acīs, kaut ar ītelpas nevarēja sarkt par ērtām un labām? Arī draudzes valde bijusi ieskatos, ka šāds notikums jāatzīmē ar kaut ko neparastu, piešķirot 100 dol. ziedojumu amerikāņu Sv. Toma draudzei par ilggadīgo telpu lietošanu. Ziedojumu atvadīšanās apmeklējumā nodeva Bronksas rajona mācītājs un šī rajona komitejas vecākais.

Ezītis

RAIDĪJUMI NO MADRIDES TURPINĀS

Bija izplatījušās valodas, ka Madrides raidītājs pēkšņi pārtraucis latviešu un dažu citu valodu raidījumus. Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis prof. P. Lejiņš telefoniskā sarunā ar R. Kampusu Maddridē noskaidrojis, ka šie raidījumi nav pārtraukti. R. Kampus paskaidrojis, ka runas par šo raidījumu pārtraukšanu radušās sakarā ar dažām sūdzībām par it kā slikto dzirdamību. Tagad šis jautājums nokārtots un raidījumus turpina.

V. I.

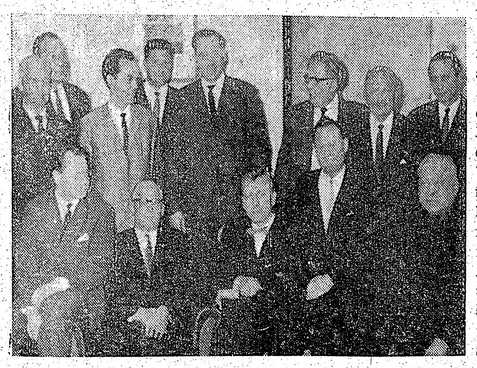

Nedaudzie 19. divizijas salidoju ma dalībnieki Bilefeldā, par kuŗu tikšanos ziņojām LA iepriekšējā numurā: sēž no kreisās — A. J. Bērziņš, V. Rēboks, V. Pauzers, A. Homka un Ž. Jansons; stāv — A. Vilnis, H. Zāgars, Z. Martinsons, S. Mežals, K. Āls, A. Puļķis, A. Mežals un A. Sternbergs. Foto: Latvija Amerikā

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

Nujorkiešiem [illegible] kiem Toronto dodas ar autobusu un vairākām privātām automašīnām, vai rezervējuši vietas lidmašīnās. Vērojams, ka braucēju šogad, laikam, būs mazāk nekā citām reizēm, jo dziesmu svētku laiks nav atvaļinājumu sezonā; arī skolniekiem un studentiem grūti atrast iespējas doties uz kaimiņu valsti.

ELIZABETE

Elizabetes-Ņuarkas latviešu ev. lut. draudzes 15. maijā Elizabetē rīkotajā koncertā publiku sajūsmināja koncertdziedātāja Skaidrīte Prince, kuŗu uz klavierēm pavadīja pianiste A. Ezerkalne, kas arī deva atsevišķus priekšnesumus. Abām māksliniecēm nācās dot arī piedevas. Ar ne mazāku sajūsmu vakara viesi uzņēma Ņudžersijas latviešu b-bas deju kopas priekšnesumus P. Ozoliņa vadībā. Programmas izpildītāji izpelnījās ziedus. Viņus sirsnīgi uzņēma un pacienāja, dāmu komitejas viceprieksšēdes D. Lejnieces vadībā, jo priekšniece L. Hibnere cietusi negadījumā un atrodas slimnīcā.

● Draudzes ģimenes dienas svinībās godināja vecos tēvus un mātes, kā arī atzīmēja draudzes pr-ka A. Medņa 70 gadu jubileju. Sarīkojuma programmā uzstājās koncertdziedātāja T. Jaunzeme, Stūrmanes ērģeļu-klavieru pavadījumā, draudzes ērģelniece M. Grasmane-Millere iepriecināja ar arpas priekšnesumiem, bet draudzē iecienītā dzejniece R. Gāle skandēja savus dzejoļus. Svinības ievadīja māc. A. Kiršfelds, cildinot un godinot veços tēvus un mātes, tāpat sumu — radio aparātu, no DV Ņudžersijas apv-bas E. Plēpe (tautisks spilvens) un Ņudžersijas organizāciju apvienības (grāmata), dāmu kom. L. Hibnere (ziedi), R. Gāle (savu nupat iznākušo dzejas grāmatu „Kas lietu sauks"). J. Lavenieks pateicās rīkotājiem par lielisko vakaru

V. N.

MINEAPOLE

● Mineapoles un St. Paulas latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes pulciņš savā sanāksmē bija aicinājis japāņu mācītāju Kiši, kas stāstīja par kristīgo dzīvi Japānā un kā viņš pats piegriezies kristīgai ticībai. Stāstījumu papildināja filma.

● Knuta un Valdas Lesiņu mūzikas studijas 23. atklātā audzēkņu pēcpusdienā piedalījās 31 audzēknis, 30 no tiem rādīja sasniegumus klavieŗu spēlē, bet Silvija Zemjāne dziedāšanā. No audzēkņiem daudzi jau dzirdēti pēdējos 10 gados, bet sevišķi iepriecināja Juŗa Krafta nobeigumā spēlētā Bēthovena Sonata No 1, op. 2, izpelnoties nedalītu klausītāju piekrišanu. J. Krafts klavierspēli sācis mācīties pie Lesiņiem pirms 14 gadiem.

● DV apvienības teātŗa ansamblis rudens sezonu atklās ar Anšlava Eglīša komēdiju „Kazanovas mētelis" režisora Ķēkaba Vērnieka iestudējumā. Jaunā teātŗa valde amatus sadalījusi šādi: administrātors H. Kiperts, viņa palīgs R. Grudulis, sekretāre N. Videniece, kasieris J. Melbārdis un apv. pārstāvis E. Grotiņš mantzinis.

Kts

Redaktora piezimes

Vienu no dziļākā aizkustinājuma brīžiem, kad lūpas kļuva mēmas un acu skatiens tikko uztvēra apkārtni, bet vienīgi pašam dzirdamā bilsī runāja sirds un dvēsele, pārdzīvoju pērnā augustā Hamburgā, kad skaistajā Sv. Miķeļa baznīcā notika I Eiropas latviešu dziesmu svētku atklāšanas dievkalpojums. Nekad visā trimdas laikā nebiju redzējis tik daudz latviešu baznīcēnu — vairākus tūkstošus, kas aizpildīja šo vienu no lielākajām Hamburgas baznīcām! Un neviens cits trimdas sarīkojums, lai cik liels un nozīmīgs bijis, nelikās tik svinīgs kā šis brīdis, kad latvieši no Vācijas, Anglijas, Zviedrijas un citām Eiropas zemēm, bet arī no ASV, Kanadas un pat Austrālijas pulcējās dievnamā, lai kopīgi mātes valodā izlūgtos Visvarenā žēlastību un svētību mūsu dzimtenei un tajā palikušajiem tautas brāļiem un māsām. Astoņi latviešu mācītāji iesloļoja svinīgā procesijā, prāv. E. Roziņa neaizmirstamajā spredikī pārdomāts un vietā bija katrs vārds, visu baznīcēnu sejās paudās kas vārdos netzsakāms. Nekad nedziedāju korālus izjustāk, un arī Latvijas himna, likās, nekad vēl nebija uzšalkusi tik vareni kā šai vakarā Hamburgā, kad tautas lūgšanā vienojās latviešu trimdinieki no daudzām zemēm, daudziem šo vācu dievnamā atkal tiekoties pēc bezgala gariem svešatnes gadiem.

Viss kopā tas radīja aizkustinājumu un izjūtas, kas līka piemirst isteno pulcēšanās iemeslu — pirmos patiešām plašos latviešu dziesmu svētkus Eiropā, tāpat prieku un baudu latviskajam garam, ko tie solīja. Sv. Miķeļa baznīcā gars un prāts likās neeksistējam, kūsāja vienīgi sirds un sanēja dvēsele. Un ja uz īsu mirkli izdevās izrauties no jūtu skurbuma un atgriezties reālajā apkārtnē, acu skatiens skaidri rādīja, ka visi pārējie dievlūdzēji atrodas līdzīga pārdzīvojuma un izjūtu varā. Tādēļ nemaz vēlāk nepārsteidza Amerikas cieminā Viļa Haznera vārdi, kad viņš atzinās, ka līdzīgu dievkalpojumu jaunajā pasaulē vēl nav pieredzējis. Kaut nenoliedzami neatkarīgajā Latvijā bija notikuši vēl dižāki, svinīgāki un arī nozīmīgāki dievkalpojumi ar ne mazāku, drīzāk pat lielāku baznīcēnu skaitu, sirds Hamburgā piedzīvoto tomēr novērtēja kā vienreizējāko un neaizmirstamāko. Kādēļ? Apstākļis, ka kaut kas tamlīdzīgs iespējams svešumā pēc turpat 20 gadiem, bija tas lielais brīnums, kas uzziedēja kā viskrāšņākā sapņu puķe! Šis brīdis svešas tautas dievnamā lika pilnībā atskārst, ko nozīmē trimdi, niekam dzimtene, kādas nesaraujamas saites to vieno ar tēvu zemi un tautu!

Otru, līdzīgu brīdi, kuŗa izjūtu pamatā tās pašas svešuma dzīves uzvirdītās ilgas, kaut sirds dziesma skanēja savādāk, nācās piedzīvot tālu no Hamburgas, vēl tālāk no Latvijas, pavisam citā kontinentā. Arī šoreiz vieta bija baznīca — Sv. Jāņa draudzes dievnams Torontō. Nevaru spriest, cik svinīgs bija šis jauniešu iesvētes dievkalpojums 16. maijā; taisnības labad jāsaka, ka nevaru izteikties arī par māc. A. Lūša spredīki, jo ausis uztvēra tikai tā fragmentus, kamēr domas nodarbojās ar ko citu, kam, iespējams, mazāk vietas baznīcā, bet — ej nu pavēli domām!... Arī Sv. Jāņa baznīca bija ļaužu pilna, kaut to skaits pat netuvojas tam, ko spēja uzņemt plašā Sv. Miķeļa baznīca Hamburgā. Tomēr šis apstāklis šoreiz likās nesvarīgs. Pirmo izjūtu saiti uz dzimteni izmeta fakts, ka iesvētāmās jaunavas bija — baltos tērpos. Ak, tas taču parasti, nenozīmīgi? Tomēr ne. Ja turpat viss līdzšinējais trimdas laiks pārlaists Vācijā, kur arī evaņģeliskajās baznīcās meitenes iesvēti melnos ģērbos, tad nule redzētais balto tērpu mirdzums jau bija pārdzīvojums, kas viesa atmiņā dienu, kad pats kopā ar balti ģērbtām jaunavām, tikai daudz lielākā skaitā, iesvētījos un iegāju Rīgas Jaunās Ģertrūdes draudzes locekļu pulkā.

Visspēcīgāk tomēr pacilāja un aizrāva apziņa, ka sēžu ne vien pašu latviešu baznīcā svešā zemē, bet — pašu latviešu celtā dievnamā! Dievnamā, kur katrs mazākais priekšmets latvieša rokas darināts, katrs dēlis latviešu amatnieka naglots. Ed. Dzeņa altāŗa glezna, A. Dzērvītes altāŗa sega, H. Merca altāŗa un kanceles kokgriezumi, O. Neimera kristību trauki, krusts un svečturi, — viss Dievam celtā namā, kuŗu plānojis E. Tannis! Un cik vēl latviešu šī dievnama celšanā un iekārtošanā pielikuši roku, bet galvenais — visi bijuši latvieši, tikai latvieši vien! Latvieši svešumā, bet ar Latviju un latviešu Dievu sirdīs! Šis fakts bija šoreiz tas brīnums, kas lika sirdij ietrīcēties aizkustinājumā, godbijībā sastingt apziņas priekšā, kā latvieši tālu no dzimtenes svešā zemē kaut ko tādu spēj. Un ja pirmo reizi trimdas gaitās iznāk sēdēt latviešu celta dievnama latviešu darinātā solā, tad tas noliedzami ir pārdzīvojums. Pat ļoti liels, prātam grūti aptverams.

Mīļie lasītāji, lūdzu nevīpsnājiet par šo izjūtu uzplūdu, kas spēj arī izteiktu reālistu uz brīdi pārvērst par romantiķi, kas ļiek vēso prātu nomainīt sentimentālitātei. Tā vietā mēģiniet mani saprast. Un, varbūt, arī padomāt un pārdomāt, kā šādi pārdzīvojumu brīži iespējami, ko tie nozīmē cilvēka sirdij un ko dod garam. Varbūt tad pievienosities atzinumam, ka esmu šoreiz pakavējies pie diviem patiesi lieliem brīžiem, kas pamatoti pielīdzināmi brīnumam, ja vien mūsu sirds gaŗajos trimdas gados nav pilnībā atsvešinājusies no visa, kas stāsta par mūsu senčiem un viņu apdzīvoto zemi — par latviešu tautu un Latviju.

Alfrēds Vinčels

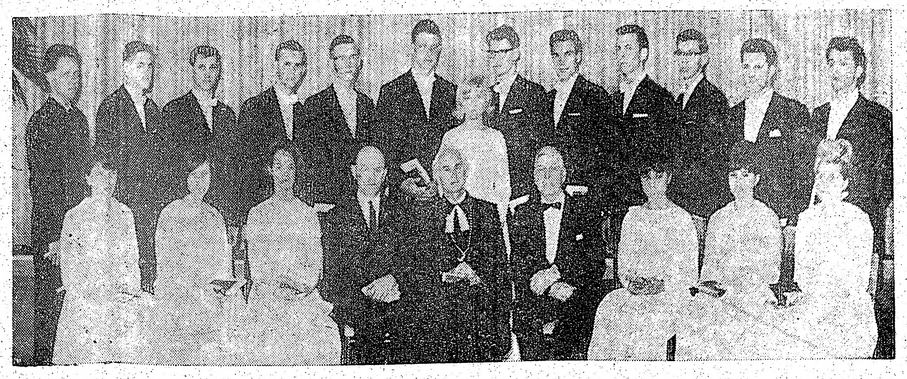

Sv. Jāņa draudzē 16. maijā iesvētītie jaunieši: 1. rindā no kreisās — Gunita Kiesnere, Gita Caune, Sarmīte Lauge, draudzes pērminderis J. Stabiņš, māc. A. Lūsis; aiz viņa stāv Māra Gugāne, draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbachs, Dzintra Grava, Irēne Zoşule un Ruta Ziriņa; 2. rindā — Jānis Svistunovs, Ainis Zvirgzdiņš, Andris Krūmiņš, Aigars Brencis, Juris Livitis, Viesturs Treiguts, Jānis Kazeks, Juris Vēveris, Mārtiņš Elksnītis, Andris Ziriņš, Juris Silārs un Uldis Loče. Foto: JAK

Apspiesto balsis pēc brivibas

Viens no vairākiem iemesliem, kāpēc Chruščovs nokrita no sava diktātora krēsla pagājušā oktobrī, ir pieaugošā pretestība apspiestajās tautās pret padomju režīmu. Šeļepkina loma oktobra sazvērestībā norāda, ka slepenpolicija (KGB), izmantojot zināšanu par šādu pretiškību esamību, apvainoja Chruščovu nolaidībā par šāda stāvokļa rašanos.

Aiz pilnīgi saprotamiem iemesliem Maskavas laikraksti ar ļoti maz izņēmumiem izvairās par šo nepatīkamo lietu rakstīt. Turpretim provinces laikrakstos piemēram „Leningradskaja Pravda", laiku pa laikam parādās ļoti interesanti raksti, kas norāda uz šādu pretestību. Par nožēlošanu, krievu provinču laikraksti brīvajai pasaulei nav pieejami, bet ir gan toties pieejami Centrālāzijas republiku — Kazachijas Kirgizijas, Uzbekijas, Tadžikijas un Turkmēnijas izdevumi. Šajos oficiālajos laikrakstos atrodam daudz drošu faktu politiskām pretiškībām, jo sevišķi jaunajā paaudzē.

Runājot par šīm republikām, nav jāaizmirst plašās deportācijas un pārvietošanas, kas tajās notikušas pēdējos 25 gados. Kara gados uz turieni pārvietoja daudz krievu, tāpat daudzas tautības uz turieni nokļuvā, ieskaitot latviešus, sakarā ar Chruščova plāniem jaunapgūstamo atmatu apstrādāšanā. Tādēļ pēc to darbība kļuvusi zināma vietējiem iedzīvotājiem. Piemēram, „Kazachstanskaja Pravda" 1963. gada 27. septembrī apraksta pretkomūnistisku strādnieku pagrīdes grupu Ridera fabrikā Ļeņinogorskā, atklājot, ka komūnistu aģitātori cietuši klusu un nebijuši spējīgi reaģēt pret šo „buržuju ideologu propagandu". Grupu noorganizējis kalnracis V. M. Golovanovs, kas reizē bijis arī brigādieris un vadošais meistars Ridera raktuvē. Viņš uzsāka nežēlīgi nomelnojošu propagandu pret mūsu nacionālā režīma pamatlīnijām... Pats būdams vēl diezgan jauns, viņš savervēja divus strādniekus I. A. Jermolenko un P. E. Kasakovu — sekot viņa netīrajam piemēram. Laikraksts norāda, ka Jermolenko, strādādams blakus fabrikā, izgatavojis skrejlapas — „riebīgus pretpadomju papīrus." Laikraksts vēl piezīmē, ka šie trīs vīri bijuši ļoti aktīvi pretpadomju propagandā, jo sevišķi citu jaunu strādnieku savervēšanā. Laikraksts brīnās, kāpēc viņi visu to darījuši, būdami labi atalģoti. Visi trīs notiesāti par pretpadomju darbību.

Nav šaubu, ka šādas kustības pastāv arī starp studentiem Centrālāzijas universitātēs. Par studentu opoziciju norāda raksts, kas ar virsrakstu „Emigrants" publicēts 1964. gada 8. decembrī „Pravda Vostoka". Raksta autors G. Krugilins neslēpj savus tuvos sakarus ar KGB. Viņš apraksta jaunu studentu Ravilu Tenirbajevu austrumu fakultātē Taškentas universitātē, kas nokļuvis Pamiras rajonā pie Ošas, kad mēģinājis pāriet robežu. Viņš studējis urdu valodu ar nodomu izbēgt uz buržuju kaimiņvalsti, domājams, Pakistanu. Viņa draugs, izslēgts no universitātes, bijis krievs Anatolijs Kuvšinovs.

Temirbajeva ģimene aprakstīta kā bagāta un piederīga pie Taškentas augstākās „inteliģences". Autors neslēpj, ka personas šai kategorijā tagad jūtas mazāk ieskaitāmas no oficiālajiem pārstāvjiem. Par šī jaunekļa arestēšanu isi protestējusi viņa māsa. Otu atzīšanos raksta autors atkļāj vārdos: „Šādos apstākļos šķiet, ka pastāv individi kas ielomājas, ka nav atrasuši sev vietu zem padomju saules un izvēlējušies apmainīt savu zemi pret kaut ko citu." Ir zīmīgi, ka šis jauneklis netika nosaukts par spiegu, nedz spekulantu, kā parasti padomju prese apzīmē personas, kas nokļertas bēgšanas mēģinājumos pār robežu, bet vienīgi apzīmēts par cilvēku, kas pieder jaunākajai paaudzei un vienkārši nav varējis ilgāk izturēt komūnistu režīmu.

MELVATON 45 RPM

skaņu plates

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

Alfrēda VINTERA

iedziedājums ar REO orķestri

DZIESMOTĀ RĪGA — fokstrots, PAR VĒLU DRAUGS — fokstrots, SMOLANDES MEITENES, Lundbergs - Vinters - dziesma fokstrots, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis,

Pasūtinājuma Nr. 6201.

Iedziedājusi L. Andersone ar orķestri LABVAKAR — lēns valsis. V. Butānes iedziedājumā CIK DZIVE SKAISTA — fokstrots. Iedz. L. Liniņš un māsas Vambutes CAURI PILSĒTAI — fokstrots. I. Pērkones iedziedājumā PUĶU PĀRDEVĒJA — fokstrots.

Nr. 6203

Rolanda Paula SIMFONISKĀ DZESA SVITA 3 daļās — iespēlējis simfoniskais dzesa orķestris, diriģents E. Švarcs.

Nr. 6204

A. Jāhovļeva iedziedājumā ar ork. SNIEGA PĀRSLAS — fokstrots, DZIESMA TEVI SAUC— lēns fokstr. E. Zvejas iedziedājumā ar orķestri TU SAULES STARS — lēns fokstrots. JAUNIBAS UGUNSKURS — fokstr.

Nr. 6205

Jāzepa Vitola apdarē ar Mārtiņa Fišera iedziedājumu, latvju t. dz. OZOLIŠI ZEMZARITI, DZELTENS MANIS KUMELIŅŠ. Lauku instrumentāls ansamblis ZĀGARU POLKA latvju t. deja. Jaukta vokāla ansambļa izpild. STORU STŪRIEM TĒVU ZEME. A. Valdēnas un I. Krastiņa iedzied. SIJĀ AUZAS TAUTU MEITA t. dz.

Nr. 6208

DZIMTĀS ZEMES ZVAIGZNE — lēns fokstrots. MARJU — lēns valsis. MĒNESNICĀ — valsis. RAMONA — lēns valsis.

Nr. 6210

O DONNA KLĀRA — tango potp. JAUNĀ BĀBELE — fokstrots. LAUKU ROMANTIKA — kāda tā bija kādreiz un kāda ir šodien?

Nr. 0—682

3 VINTERU iedziedājumā. Alfrēda Vintera mūzika un vārdi: TRIS VITUSAS ROZES — tango, RUDZPUĶU ZIEDS — valsis, VIENS BALTS — OTRS SĀRTS, GAUJMALAS LAKSTIGALA — tango.

Pasūtinājuma Nr. D—1001

PAR VĒLU DRAUGS — lēns fokstr. MONAMI lēns valsis. MANA GITARE — fokstrots. LENA VĒSMIŅA — valsis.

Nr. D—1003

Alfreda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri: VECĀ KOKLE — lēns fokstrots, GAUJAS LAIVINIEKS — valsis, TAVAS MAIGĀS ROKAS, HAVAJAS MELODIJA.

Nr. D—1010

TEIC MEITENE TEIC — lēns valsis. PUSNAKTS ZIEDS — valsis. NEAIZMIRSTAMAIS SKŪPSTS. ANTON—ANTON — fokstrots.

Nr. D—1015

Sieviešu kvartets Pērse ar Arnolda Kornēliusa orķestri: BALTA ROZE — dziesma, TAUTIET'S MANI PAVADIJA — VILTĪGĀS ACIS — tango. DZIVES RATIŅŠ GRIEŽAS — valsis.

Nr. D—1024

Alfrēda Vintera iedziedājumā ar A. Sundina orķestri: SAPNIS — tango, KUR ESI TU — slowfox., Mana GITĀRE — fokstrots, LENĀ VĒSMIŅA — valsis. Citaras duets — bez dziedājuma.

Nr. D—1026

DZINTRA — valsis. ZILAIS LAKATIŅŠ — valsis. VIENREIZ LAIMĒJAS — fokstrots. VAI BŪTU DAUDZ — fokstrots.

Nr. D—1028

Alfreda Vintera iedziedājumā ar Arvida Sundina orķestri VĒLREIZ TO DZIRDĒT — A. Vintera tango, GĀJPUTNI — valsis, MAZĀ VĒSTULĪTE — A. Vintera lēns fokstr., DRAUGS NEJAUTĀ — valsis.

Pasūtinājuma Nr. 2501

Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. vokālā ansambļa iedziedājumā ar orķestri: NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma, ES VĒLOS PĀRNAKT — lēns valsis, KARAVĪRU ATMIŅAS — jautrs potpurijs, MEITU MĀTE BĒDĀJAS — valsis.

Nr. 2502

Edgāra Dim'a iedziedājumā(refr. duetā) ar A. Sundina orķestri: VĒL REIZ DRAUGS NĀKSI TU — tango, NESKUMSTI MEITENIT — valsis, PAR VELTI GAIDĪTS — fokstr., LATVJU MEITENE — pasodoble.

Nr. 2503

Iedziedājis A. Vinters, A. Sundina ork. ZUZI - ZUZANNA — fokstr. bugi vugi, ZEM RIGAS LIEPĀM — valšu virkne, LAI MEIČA ATSAUCAS — A. Vintera fokstr., ŠTEDI - REDI — kupleja fokstr.

Nr. 2504

Iespēlējuši A. Vintera Jautrā kapella, SIRMGALVJA STĀSTS— A. Vintera mel. potp., OLGAS POLKA — polka, KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.-fokstr., LAI TĀ BŪDA RŪC — polka.

Nr. 2505

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

4. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SARĪKOJUMU KALENDĀRS

Vokālo jaundarbu koncerts

28. maijā, pl. 20.30 Ītona auditorijā.

Tautas deju sacensības

29. maijā, pl. 10.00 King Edward Sheraton hotelī

Rakstnieku cēliens

29. maijā, pl. 13.00 Ītona auditorijā.

Koru kopkoncerts

29. maijā, pl. 17.00 Maple Leaf Gardens.

Svētku balle

29. maijā, pl. 20.00 Queen Elizabeth paviljonā.

Garīgs koncerts

30. maijā, pl. 10.30 Sv. Andreja baznīcā.

Instrumentālmūzikas jaundarbu koncerts

30. maijā, pl. 14.00 Massey Hall.

Tautas deju lieluzvedums

30. maijā, pl. 17.00 Maple Leaf Gardens.

Mākslas, lietiskās mākslas, filatelijas un numizmatikas izstādes visu svētku laiku.

24.—30. maijam — Otto N. Grebžes gleznu izstāde mākslas studijā, 47 Pemberton Cresc. N., Richmond Hill. Atvērta katru dienu no plkst. 9 rītā līdz 12 naktī. Ieeja brīva.

5. jūnijā — plkst. 8 vakarā Ernas Ošiņas-Bērziņas baleta skolas audzēkņu vakars — Bloor Collegiate Auditorium, 1141 Bloor St. West (Dufferin).

5. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

6. jūnijā — Sidrabenē Pavasara svētki ar sporta sacīkstēm un pēcpusdienas programmu.

8. jūnijā — plkst. 8 komp. A. Jēruma (no Anglijas) referāts „Latviešu mūzikas problēmas 20 svešuma gados."Korreferenti: komponisti T. Ķeniņš, A. Purvs un I. Sakss. Toronto Latviešu Koncertapvienības sarīkojums Latviešu namā.

19. jūnijā—Sidrabenē Līgo svētku sarīkojums.

10. un 11. jūlijā — DV salidojums sportam un jaunatnei Sidrabenē.

17. jūlijā — DV teātra Sarkangalvītes izrāde Sidrabenē.

25. jūlijā — gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

NIAGARA

17. un 18. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā Sheraton-Brock hotelī un Garden City Beach, Ontario ezera krastā.

SV. KATRĪNĀS

13. jūnijā — DV nod. vanadžu kopa rīko BEACON Motor Hotel COVE Room atceres pēcpusdienu Latvijai un aizvestajiem.

Jaunākās vēstis no Anglijas

Latviešu karavīru varonīgajām cīņām veltītu atceres aktu — Kurzemes cietokšņa 20 gadu atceri bija rīkojusi DVF Halifaksas nodaļa, aicinot uz svinībām šo cīņu līdzgaitnieku — DVF un LNPL locekli J. Ranku. Runātājs pakavējās pie dažiem spilgtākiem cietokšņa cīņu epizodiem, uzsverot, ka ar savu varonību Kurzemē leģionāri pierādījuši, ka ir cienīgi nostāties blakus latviešu strēlniekiem un Latvijas brīvības cīnītājiem. Viņu varonības dēļ ienaidniekam nekāds „pastaigas gājiens" neizdevās. Viņi un zēni izturēja, palika neuzvarēti un nekapitulēja. Tā nebija mūsu karavīru vaina, ka ieroči beidzot tomēr bija jānoliek. Spītēsim arī mēs visām trimdas grūtībām un izturēsim.

Īpatāk Kurzemes cīņas piemin.ēja londonieši — ar garīgu koncertu, kurā vēsturisko pārdzīvojumu brīžu izteiksanai bija izvēlētas koru un solo dziesmas un dzejnieku teksti. Dziesmu un dzēju kopējo tematu saistīja pa-

---

Pagrīdes grupu izdotā literatūra spēj politiski un ideoloģiski pievilkt jaunus sekotājus. Ir svarīgi vēl piezīmēt, ka KGB vienmēr šos materiālus nosauc par „netīrām lapām" vai „riebīgiem rakstiem", bet nekad neatklāj, kas tajos rakstīts. Tas ir labākais pierādījums, ka opozicijas literatūrai ir daudz lielāka pievilcība nekā komūnistu oficiālajiem publicējumiem.

Mikroskops

ASV BAZNICĀS

NJUORKA

30. maijā dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeros, visi trīs mācītāji, vidusskolu mācību noslēgums. Pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš

6. jūnijā Vasarsvētku dievkalpojums ar draudzes skolu mācību nobeigumu un izlaiduma aktiem: pl. 11 Jonkeros, māc. A. Ozols; pl. 1 Betlemes baznīcā Bruklinā māc. R. Zariņš; pl. 2 Portvašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis un A. Ozols; pl. 4 (nevis pl. 5.15) Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. R. Zariņš.

6. jūnijā pl. 3 Nuarkas skolai svinīgs akts ar dievvārdiem Oranžas YMCĀ.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

30. maijā dievkalpojums, sakarā ar Dziesmu svētkiem Kanadā, nenotiks.

6. jūnijā, Vasarsvētku dienā, jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās māc. J. Sīpols. Soliste A. Kalniņa.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

Draudzes dāmu komitejas valdes sēde 5. maijā, plkst. 7.30 draudzes mācītāja mājā

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

12. jūnijā, plkst 7 vakarā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

vadteksts, kuŗu teica mācītājs K. Zuika.

☆

Siguldas pulka pieminas fonsa dalībnieki jau sen bija iecerējuši „siguldiešu" tikšanās sarīkojumu. Šī iecere istenosies 3. jūlijā, kad DVF Bradfordas nodaļas namā notiks karavīru vakars, kuŗā par pulka gaitām referēs kapt. A. Ozoliņš. Pēc referāta paredzēts kopējs, pašu karavīru gatavots azaids.

☆

Visai kupls bija bērnieku skaits, kas uz mūža dusu Bradfordas Nabvuda kapsētas latviešu nodalijumā pavadīja pēkšņā nāvē mirušo korporāciju kopas senioru — Tervetia filistru Arnoldu Pētersonu. Pēdējās ardievas teica un ziedus uz svaigās kapa kopiņas nolika kopas viceseniors L. Būlmanis, dāmu komitejas pr-ce I. Ozoliņa, Dienvidanglijas — Londonas korporāciju kopas seniors E. Miezeris, korp. Frat. Letticas pārstāvis V. Jursons, DVF Bradfordas nodaļas pr-ks K. Šneiders un daudzi citi.

☆

Pie DVF Lidsas nod. šāgada sākumā uzsāka darboties drāmatiskā kopa režisora R. Zuļģa vadībā. Tajā iesaistījās vairāki teātŗa spēles entuziasti, kas uz skatuves jau debitējuši agrākajos gados, kad rosība šai mākslas nozarē bija lielāka un arī pašu entuziastu saime kuplāka. Pirmizrādei kopa izvēlējusies Mārtiņa Zīverta lugu „Kurrpurru". Paredzams, ka pirmizrāde notiks jūlijā.

Daugavas vanagu drāma Londonā savas 15 gadu darbības atzīmēšanai savukārt izvēlējusies Zīverta komēdiju „Čūska". To iestudē drāmatiskās kopas vadītājs A. Abiks. Tēlotāji būs Velta Vreforde, M. A. Zariņa, R. Andrupe, A. Abiks, J. Andrups un A. Upenietis.

☆

LNPL prezidijs sadarbībā ar DVF Londonas nodaļu aicinājis pie DV Līdsas nodaļas pastāvošo deju kopu Kamoliņš uz Londonu, lai tā 16. oktobrī ne vien iepriecinātu latviešus ar saviem priekšnesumiem, bet iepazīstinātu arī angļu publiku ar mūsu skaistajām dejām. Sarīkojumā piedalīties aicināts arī Londonas latviešu koris.

☆

DVF Hadersfildas nodaļas jaunajā valdē ievēlēti — J. Ābele, U. Ivāns un K. Paegle, bet revizijas komisijā — A. Polis un J. Ronis.

☆

LNPL izglītības nozare izsludinājusi gadskārtējās jaunatnes darbu sacensības, kuŗās var piedalīties jaunieši līdz 18 gadu vecumam. Sacensības paredzētas tautas dziesmu zināšanā (šīs sacensības organizēs un izvērtēs latviešu skolas), rakstu darbos, zīmēšanā un rokdarbos. Bez tam paredzēti apbalvojumi latviešu jauniešiem par iziliem veikumiem angļu mācības iestādēs; būs arī sacensības vasaras koloniju dalībniekiem — latviešu valodas prašanā. Šajās sacensībās piedalīsies bērni, kas ieradīsies vasaras kolonijās Almēlijā, Rovfantā un Hotorpē. Jaunatnes sacensības notiek, lai sekmētu mūsu jauatnes nacionālo audzināšanu.

A. P.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to populārizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1568.

30. maijā, plkst. 10.30 Dziesmu svētku GARIGS KONCERTS. Tajā piedalās mūsu draudzes un Toronto baptistu draudzes apvienots koris. Diriģ. A. Purvs, Maiga Dežardena — soprāns, Alberts Vēciņš — tenors, Pēteris Geistauts — baritons, Edite Timermane un Jānis Norvilis — ērģeles, Marta Tūtere — klavieres.

Koncerta liturģiskā daļā piedalās mācītāji A. Briedis, A. Cops un R. Ekšteins.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. Avenue, Toronto 7; 200 Balmoral

30. maijā, plkst. 11 no rīta Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Ievērojot to, ka šis dievkalpojums notiek Dziesmu svētku laikā, draudzes locekļi aicināti to apmeklēt kopā ar draugiem un paziņām, lai iebraucējiem rastos izdevība apskatīt mūsu dievnamu.

Jūnija mēnesī dievkalpojumi sāksies plkst. 10 no rīta.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

20. jūnijā, pl. 3 p. p. Aizvesto pieminas dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5595.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

6. jūnijā plkst. 3 p. p. Vasarsvētku dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Dziesmu lapiņas.

13. jūnijā plkst. 1.30 p. p. Aizvesto pieminas dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13th Ave, Burnaby. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

30. maijā dievkalpojums nenotiks.

6. jūnijā Vasarsvētku dievkalpojums plkst. 9.30 no rīta.

13. jūnijā Aizvesto pieminas dievkalpojums pl. 9.30 no rīta.

20. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

27. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Cromwell Road, Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

6. jūnijā, pl. 2 p. p. Vasarsvētku dienas dievkalpojums

estis no ijas

ītājs ta Vreforde, M. A. Zariņa, R. Andrupe, A. Abiks, J. Andrups un A. Upenietis.

fon- iece- s sa- es 3. s no- va- n re- re- pašu

☆

LNPL prezidijs sadarbībā ar DVF Londonas nodaļu aicinājis pie DV Līdsas nodaļas pastāvošo deju kopu Kamoliņš uz Londonu, lai tā 15. oktobrī ne vien iepriecinātu latviešus ar saviem priekšnesumiem, bet ļepazīstinātu arī angļu publiku ar mūsu skaistajām dejām. Sarīkojumā piedalīties aicināts arī Londonas latviešu koris.

ieku brad- lat- pēk- ko- stru ar- svai- ppas āmu Dien- rpo- eris, s V. oda- udzi

☆

DVF Hadersfildas nodaļas jaunajā valdē ievēlēti — J. Ābele, U. Ivāns un K. Paegle, bet revizijas komisijā — A. Polis un J. Ronis.

★

LNPL izglītības nozare izsludinājusi gadskārtējās jaunatnes darbu sacensības, kuŗās var piedalīties jaunieši līdz 18 gadu vecumam. Sacensības paredzētas tautas dziesmu zināšanā (šīs sacensības organizēs un izvērtēs latviešu skolas), rakstu darbos, zīmēšanā un rokdarbos. Bez tam paredzēti apbalvojumi latviešu jauniešiem par izciliem veikumiem angļu mācības iestādēs; būs arī sacensības vasaras koloniju dalībniekiem — latviešu valodas prašanā. Šajās sacensībās piedalīsies bērni, kas ieradīsies vasaras kolonijās Almēlijā, Rovfantā un Hotorpē. Jaunatnes sacensības notiek, lai sekmētu mūsu jauatnes nacionālo audzināšanu.

A. P.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to populārizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

S BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brīdiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

6. jūnijā, pl. 2 p. p. Vasarsvētku dienas dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 3595.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

6. jūnijā plkst. 3 p. p. Vasarsvētku dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Dziesmu lapiņas.

13. jūnijā plkst. 1.30 p. p. Aizvesto pieminas dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13th Ave, Burnaby. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

30. maijā dievkalpojums nenotiks.

6. jūnijā Vasarsvētku dievkalpojums plkst. 9.30 no rīta.

13. jūnijā Aizvesto pieminas dievkalpojums pl. 9.30 no rīta.

20. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

27. jūnijā plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznicas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones nākamie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 10% Jones St., set Road, Scarboro, Stop 19.

Izmantojiet savas brīvdienas pilnīgi!

Pavadiet tās skaistajos MUSKOKAS ezeros

GLEN ECHO LODGE

Kalpojam latviešu paražām, gaumei un garšai 11. vasaru. Sezonas atklāšana ar līgošanu šā g. 19. jūnijā.

Sniedzam informāciju un rezervējam telpas.

Lūdz rakstīt: MIRDZA un IMANTS FRICBERGS, Box 910, Gravenhurst, Ont. Tel: 687—3001

DV grāmatnīcā dabūjamas pirkt

DIVAS DAGMĀRAS DIŠLERES GLEZNAS

ā $120.-

Apskatāmas darba laikā

491 College Street, Toronto 4.

FRANK VASS

BA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111.

470 College St., Toronto.

WA 1-3924.

OPTIĶIS LUNSKY

A/S Latviešu nams

sveicina tautiešus Dziesmu svētkos!

Cieminus no tuvienes un tālienes gaidīsim latviešu namā brokastīs, pusdienās un vakariņās!

Piektdien, 28. maijā, no plkst. 17.00—24

Sestdien, 29. maijā, no plkst. 9—23.30

Svētdien, 30. maijā, kafejnīca no plkst. 9—22

PILNA BUFETE: piektdienā no plkst. 17—24; sestdienā no pl. 12—23.30

A/S LATVIEŠU NAMS TORONTO.

491 College St., Toronto 4, Ont. Telefons 922—2931.

Atlikumu izlietos Latviešu nama virtuves izbūvei.

LATVIAN MUSIC

Krāšņi

DZIESMU SVĒTKI

vienmēr atskanēs Jūsu mājās, kad iegādāsities vērtīgās Latvian Music skaņu plates!

Pieprasiet DV GRĀMATNICĀ

491 COLLEGE ST. TORONTO 4.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Niedra — INDRĀNES OŠI ŠALC, rom.	$4.00
J. Lejiņš — SPĒLMAŅU CILTS, atmiņas	$4.50
E. Turkina — LATVIEŠU ANGĻU VĀRDNICA	5.70
J. Dravnieka — ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNICA	$5.00
K. Siliņš — MANA DZĪVE, atmiņas	$3.90
LĪGO DZIESMAS	$0.50
A. Voitkus — AIZ ROŽAINIEM MĀKOŅIEM, rom.	$4.00
R. Rīdzinieks — CIRVIS OZOLĀ, skices	$4.50
A. Spekke — SENIE DZINTARA CEĻI —	$3.50
V. Bērzkalns — LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VĒSTURE	$12.00
T. De Frisa — REMBRANTS	$6.80
Gēte — GARA RADINIEKI, rom.	$4.40
BERNIEM, pielikumā MAZAIS KATECHISMS	$1.80
O. Krolls — KARMENA, atmiņas	$4.00
Ed. Sināts — LATVIJAS MEŽS RUNA, dzeja	$2.50
G. Salnais — SIPOLS UN ORCHIDEJA, rom.	$3.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas veltēm	$5.00
PLKV. K. LOBE 70-GADNIEKS	$2.50
K. Turkina — LATVIEŠU-ANGĻU VĀRDNICA	$5.70
P. Karells — BARBAROSSA	$7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom.	$4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom.	4.00
A. Eglītis — TRESAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes	$4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE	$7.00
K. Dziļleja — STARP DIVEM KRASTIEM, dzeja	$4.00
A. Zemdega — BASAM KAJĀM, dzeja	$3.20

Dabūjamas

DV GRĀMATNICĀ

491 COLLEGE STREET, TORONTO 4, ONT.

(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĪTES
- VIZĪTKARTĪTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

CANADA.

TEL.: 921—7131

CODE 416

4. latviešu dziesmu svētku apmeklētājiem izdevība redzēt

ASV - KANADAS

latviešu izlašu spēles

sestdien, 29. maijā, St. Michaels College, 1515 Bathurst St. (Bathurst & St. Clair stūrī), Toronto.

Plkst. 10 vīriešu volejbols, plkst. 12 sieviešu volejbols, plkst. 1.30 vīriešu basketbols.

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBA KANADĀ

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA

dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas ciņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kaŗa invalidiem, leģionāriem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dzīst, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Gliti iznietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3.-

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp.	12.60
Aspazija — DRĀMA, I	8.60
Aspazija — Lirika, II	8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. ā	7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litografijām	9.60
Zeiboltā — RAKSTI, 3 sējumi ā	3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj.	7.80

DV GRĀMATNĪCA

491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:

V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀŅI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LIBJETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DĀLY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49-05.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19 47.
R. Dūci, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.

KANADĀ:

J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:

A. MEŽAIS, 44 Münster/Westf., Grevezerstr. 63.

VECTĒVA ZINTIS

Par savas tautas tradicijām

Laikmeti atnāk un laikmeti aiziet. Un tāpat tas ir ar atsevišķām paaudzēm, arī tās mainas — nodzīvo savu mūžu un atkal ieiet aizsaules aplokos... Bet kaut kas dzīvē ir arī tāds, kas pastāv paaudžu un laikmetu rietēšanā — kā mantojums pāriedams no vienas paaudzes uz otru. Tās ir „tautas mūžā raditās un izkoptās tradicijas". Tie, kas šīs savas tautas izkoptās tradicijas un kultūras vērtības apguvuši, — tās „iemūrēdami" sava personīgā kodola pamatā, — tie būs laimīgie, kuŗus citu, mums svešu tautu sadzīves rati nesamals par putekļiem un neizkaisīs aizmirstības vējos pa visām pasaules ceļmalām. — Lūk, tādēļ ir svarīgi nepamest novārtā savas personības kodolu — tautas mūžā raditās un izkoptās tradicijas.

Neviens un nekad lai neaizmirstam, ka bez laicīgām vērtībām ir arī mūžīgās vērtības.

Par Latvijas esamību un neesamību

Ir cilvēki, kuŗi ne vien ar loģisko domāšanu, bet arī ar savu visdziļāko intuiciju izjūt Latvijas esamību un nebeidz ticēt tās brīvības atgūšanai. Bet ir arī tādi, kas saka: „Mūsu Latvijas vairs nav." — Vieni te katrā ziņā maldas! Kāda reālitāte vienā un tai pašā laikā nevar būt un arī nebūt.

Runājot par kādas reālitātes esamību vai neesamību, vispirms lai pārbaudām paši sevi — savu domu un savu intuiciju avotus — par šīs reālitātes eksistēšanu vai neeksistēšanu mūsos, un tikai pēc tam lai nākam klajā ar savu atzinumu. — Taču — lai neaizmirstam, ka mēdz būt arī tādi atzinumi, kas dibināti uz maldiem.

Edvarts Tūters

PĀRSŪTĀM NAUDU

UZ

LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-

pārējām summām 10% Saņemšana 14—21 dienu laikā.

Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIŠU NODAĻA,

491 COLLEGE ST., TORONTO 4. ONT.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOSANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU PILNVĒRTĪGĀK!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

Alda Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANAM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$ 4.00
E. Brastiņs — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
V. Cika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LIVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	2.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LIGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDĪ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMSANA, dzejoļi	3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MŪSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Cika un A. Šmits — SPORTA ŠMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINAM TEKAM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, reliģ. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenis — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RUĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LIGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTOŠOS SALEŅAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMA DIVIZIJA	$ 3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCISI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PŪCESSPIEĢELIS	$ 7.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 2.80
N. Strunke — SVĒTĀ BIRZE	$ 6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERIBAS UN VILŠANAS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE	$ 2.50
V. Eglītis — KASTĀĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
L. Tauns — LAULĪBAS AR PILSĒTU, dzeja	$ 3.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti	$ 3.50
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPARTOP, dzeja	$ 3.00
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA	$12,60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
ARCHIVS II — sējums — Filozofija un tiesību filozofija	$ 5.00
ARCHIVS III — sējums — Vēsture un kultūras vēsture	$ 5.00
ARCHIVS IV — sējums — K. Zariņa piemiņai un dainoloģijai	$ 5.70
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ABECE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIDVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oša — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

ČIKAGAS PIECIŠI AMERIKĀ

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE

Cena Kanadā $5.50 STEREO $6.50

Plate būs dabūjama Dziesmu svētku laikā Informācijas centrā.

SPORTS

VALDEMĀRA BAUMAŅA GODINĀŠANA ČIKAGĀ

ASV vidējo valstu finālspēļu laikā Čikagā godināja mūsu bijušo izlases basketbolistu, trenerи un sporta darbinieku Valdemāru Baumani viņa 60 gadu jubilejā. A. Gaiķis jubilāram pasniedza A. Šīmaņa gleznu un apsveica vidējo valstu sportistu vārdā. Čikagas Latviešu biedrības sporta kopas pr-dis Tiltiņš jubilāra dzīvesbiedrei pasniedza rozes. ASV latviešu virsnieku apvienības dāvanu — Nameja gredzenu gaviļniekam nodeva Ž. Butkus. Rakstiskus sveicienus bija sūtījuši Latvijas sūtnis ASV A. Spekke, ALAs priekšsēdis P. Lejiņš, ALAs sporta biroja vadītājs A. Zāģeris, Latviešu sporta apvienība Kanadā u.d.c.

Ž. Z.

AUGUSTS RAŅĶIS — ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU ŠACHA MEISTARS

OJĀRS PURIŅŠ ARĪ TURPMĀK VADĪS ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU ŠACHA APVIENĪBU

Ziemeļamerikas šacha apvienības (ZALŠA) 5. kongresā un meistarsacīkstēs turnīrā Milvokos laikā no 14. — 16. maijam piedalījās ap 30 šachistu, no kuriem 20 spēlēja turnīrā. Kongresu atklāja ZALŠA pr-dis O. Puriņš, Milvoku DV vārdā sveicināja V. Aparjods.

Meistarības turnīrā pēc spraigām 5 spēļu kārtām uzvarēja nujorkietis — ASV meistarklases spēlētājs Augusts Raņķis ar 4 ½ punktiem, pieveicot līdzšinējo meistaru J. Tumu, arī ASV meistorklases spēlētāju, O. Fengeru, A. Kārkliņu un J. Ozolu, bet pēdējā kārtā spēlējot neizšķirti ar L. Gaigalu. 2. vietā ierindojās čikagietis, jaunās paaudzes pārstāvis A. Kārkliņš ar 4 punktiem, 3. vietā palika milvokietis L. Gaigals ar 3 ½ punktiem. Vienādu 3 punktu skaitu sasniedza J. Tums, A. Liepnieks, A. Meņģelis, E. Gūtmanis, I.Erkmanis, Dr. R. Ditrichs un J. Ozols. Meistarībā piedalījās šachisti no Bostonas, Kalifornijas un Linkolnas, bet kodolu deva milvokieši un čikagieši. Dalībnieku vidū bija 2 meistarklases spēlētāji, 4 eksperti, 10 A klases un 4 B klases spēlētāji. Turnīru sekmīgi vadīja J. Zvērs, asistējot amerikāņu turnīru vadītājai Pērlai Mannai. Ļoti bagātīgs bija balvu klāsts. ZALŠA trofeju uz nākošajiem 2 gadiem un 150 dol. ieguva uzvarētājs A. Raņķis, A. Kārkliņš 80 dol. un L. Gaigals 50 dol.

Šachistu goda protektori bija DV priekšnieks Milvokos V. Aparjods, redaktors R. Čaks un Milvoku ev.-lut. draudzes pr-ks E. Ritsiks. Par ZALŠA priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Ojāru Puriņu, par vicepriekšsēžiem J. Tumu un A. Liepnieku, bet par valdes locekļiem L. Gaigalu, E. Gūtmani, Dr. R. Ditrichu un A. Meņģeli. ZALŠA apvienojusi 50 šachistu, un apvienības izdevums „Šacha pasaule" nostabilizējies uz 240 abonentiem. Žurnālu nenogurstoši rediģē A. Liepnieks, un līdz šim jau iznākušas 128 burtnīcas. Kongress bija neapmierināts, ka tieši tai pašā laikā Čikagā notika baltiešu sporta meistarsacīkstes, kaut ALAs sporta birojs laicīgi bija informēts par šacha meistarturnīru. Nākošais kongress un meistarturnīrs notiks pēc 2 gadiem Čikagā vai Garezerā.

V. Š.

Uzvarētāji un pārsteiguma balvu saņēmēji 5. latviešu šacha turnīrā Milvokos: 1. rindā no kreisās — A. Kārkliņš, I. Erkmanis, L. Gaigals, A. Raņķis, E. Gūtmanis, A. Kalnājs, amerikāņu šacha federācijas pārstāve turnīra vadībā Pērla Manna un A. Liepnieks; 2. rindā — turnīra vadītājs J. Zvērs, J. Tums, J. Balodis, J. Čaks, M. Švānfelds, A. Meņģelis, J. Ozols un Dr. R. Ditrichs. Foto: A. Graudiņš

Politiskais apskats

Komūnistu Ķīnas otra atombumba likusi kā amerikāņiem, tā krieviem nopietni padomāt. Kaut komūnistu Ķīnas saimniecība to nevar atļauties, atomprogramma ir vienīgā Ķīnā, kas darbojas sekmīgi un vienmēr sasniedz plānoto. Tas nozīmē, ka vēlākais 10 gadu laikā ķiniešiem būs savs atomarsenāls un veids, kā nogādāt atombumbas līdz ASV. Par ķiniešu otru atombumbu ASV aizsardzības ministrs Maknamara izteicās, ka tai nav bijis nekādas militāras nozīmes, bet ārkārtīga psiholoģiska iedarbe, sējot bailes un respektu Āzijā un Afrikā.

Kopš Hirošimas un Nagasaki dienām 1945. gadā, pasaulē notikušas turpat 500 dažādas atomeksplozijas. Runa, protams, ir tikai par oficiāli zināmajām. ASV izmēģinājušas 338 atombumbas, Pad. savienība 127, Anglija 24, Francija 5 un tagad komūnistu Ķīna 2. Citiem vārdiem, cilvēce pēdējo 20 gadu laikā izmēģinājusi pietiekami atombumbu, lai sevi pilnīgi iznīcinātu visos piecos kontinentos.

☆

ASV šodien ir visaktīvāk karojošā valsts pasaulē. Divās aktīvās militārās zonās Vietnamā un Dominikā amerikāņu karavīru skaits sasniedz 100.000. Vietnamā, skaitot tikai amerikāņu zemes spēkus, ASV stacionējušas 46.500 vīru, kamēr pirkrastei vienmēr tuvu esošajai 7. flotei ir 27.000 vīru personāls. Dominikā — Santo Domingo un tās pievārtē amerikāņiem ir 24.000 karavīru, kamēr Karaību jūras flotes vienībās 11.000. No Rietumberlīnes līdz Korejai ārpus ASV robežām atrodas 700.000 amerikāņu karavīru.

☆

Kamēr visas pasaules uzmanība piesaistīta Vietnamai un Dominikai, gandrīz pilnīgi aizmirsusies kāda cita „karstā karaļa" josla — Jēmena. Stūrī starp Sarkano jūru un Ādenas līci iespiestā arabu valstiņa nu jau vairāk gadu izcīna asiņainu pilsoņu karu starp rojālistiem un revolūcionāriem, kas sevi sauc par republikāņiem. Pēdējo pusē cīnās arī Apvienotā arabu republika. Bet skaitliski pārākie, ar Nasera gādību padomju ieročiem apbruņotie republikāņi nespēj pieveikt Saudiarabijas atbalstītos rojālistus. Naseram par ārkārtīgiem sirdsēstiem Jēmenā iestigušī 50.000 ēģiptiešu karavīru. Nasers nebija ieplānojis Jēmenu par ēģiptiešu kara lauku. Palīdzība republikāņiem bija vairāk domāta kā militāri manevri, lai kaujas apstākļos pārliecinātos, cik labi darbojas modernā ēģiptiešu armija. Jēmenas akcijai būtu bijis jāpārliecina pārējos arabus, ka Nasers ir pietiekami spēcīgs, lai vaditu arabu pasaules militāro aliansi un sāktu karagājienu pret Izraēlu. Tagad visi šie sapņi jāaizmirst un jāmeklē ceļš, kā ar godu tikt laukā no Jēmenas. Acumirklī nav ne mazāko pazīmju, ka Jēmenas republikāņiem izdosies sakaut rojālistus. Pat ne ar Nasera palīdzību.

☆

Piecpadsmit valstu Ziemeļatlantijas organizācijā drīzumā būs vairs tikai četrpadsmit valstu. Sagaida, ka, de Golla varai turpinoties, Francija līdz šī gadsdesmita beigām no NATO militārās alianses būs izstājusies.

Tikai tagad noskaidrojies, ka nesenajā NATO ārlietu ministru konferences rezultātā sākta plānu kaldināšana Eiropas aizsardzībai, kurā Francijai nepiekrīt absolūti nekāda loma!

Rietumu alianses militārie lietpratēji domā, ka Eiropu var nosargāt arī bez Francijas. Zemes kara gadījumā galvenās Rietumu aizsardzības pozicijas būtu Rietumvācijā; gan tikai tādā gadījumā, ja agresors izrādītu tik lielu laipnību, ka uzbruktu taisnā līnijā.

Vairs nav tālu diena, kad NATO sāks izvākt no Francijas visu, kas tai pieder. Pretējā gadījumā ģen. de Golls solījies palikušo nacionalizēt. Izvākšanās un jaunu bāzu radīšana citur izmaksāšot vismaz vienu biljonu dolaru.

Francijas izstāšanās no NATO nebūs liels zaudējums, vismaz militāri ne. Francija jau tagad no militārās alianses rindām izskaitījusi turpat visu savu karafloti. Vidusjūras floti de Golls atvilka jau pirms 6. Atlantijas floti pirms 2 gadiem. Rietumeiropas aizsardzībai Francija devusi tikai nepilnas 2 divizijas. Kā aviācijas baze tā zaudēja savu nozīmi jau 1959. gadā, kad de Golls panāca amerikāņu atomlādiņu izvākšanu no Francijas territorijas. Tā, piemēram, kara laikā Francijā stacionētajām kanadiešu lidmašīnām būtu vispirms jādodas pāri robežai uz Rietumvāciju, tur jāuzņem atombumbu krava un tad ar lielu laika zaudējumu jādodas pret ienaidnieku. Zobojas, ka agrāk visu amerikānisko de Golls esot atraidījis vismaz franciski. Tagad viņš to darot krieviski.

Pazīstamais biskaps Šīns, kura runas televizijā klausās miljoniem amerikāņu, pagājušās svētdienas pusstundas raidījumā pieskārās Pad. savienības mākslīgi uzceltajam mītam par koeksistenci. Runādams par šī prasa nemiernieku beznoteikumīta aģģārnībām, viņš apgalvojumus pierādīja ar vairākām uzzīmētām diagrammām. Pēc tam biskaps Šīns kā piemēru minēja neatkarīgo Latvijas, Lietuvas un Igaunijas likteni 1939. gadā. „Toreiz", teica biskaps Šīns, „Pad. savienība deklarēja, ka nav ieinteresēta boļševizēt Baltijas valstis. 1940. gadā Pad. savienība šīs valstis okupēja un drīz pēc tam sāka apspiest to tautas vispārējās dzīves nozarēs, ievedot terroru un komūnistisko režīmu. Tāda ir koeksistence; tāda tā ir arī šodien!" — Viņš brīdināja amerikāņus neaizrauties ar šo indīgo Pad. savienības eksportpreci, jo arī aiz bambusa aizkara slēpjas varmācība un apspiešana. Raidījuma beigās biskaps nolasija kāda amerikāņa piesūtītu vēstuli, kuru saņēmis kā uzaicinājumu piedalīties kāda diktātora atbalstīšanas azaidā, iemaksājot 12,50 dolaru. Savai vēstulei amerikānis pievienojis čeku par šo summu ar lūgumu to nodot lietderīgiem mērķiem, nevis kādas diktātūras atbalstīšanai.

K.

Ģen. Imberts prasa nemiernieku padošanos

Sarkanā Krusta panāktais 24 stundu ilgais Dominikas pamiers ir beidzies, kara darbība atjaunojusies un lojālisti cer ātros triecienos sakaut nemiernieku spēkus. Visinteresantākā situācijā atrodas amerikāņi. Militāri viņi it kā stāvētu lojālistu pusē, politiski turpretim ar kreisā spārna nemiernieki. Ar lojālistiem ASV par koalīcijas valdību nav runājušas; pat bez runāšanas lojālistu juntas vadonis ģen. Imberts tādu noraidījis. Nemiernieki gribētu akceptēt koalīcijas valdības doma, bet ne uz Vašingtonas noteikumiem.

Ir zināms, ka sarunas Dominikā sākušās, bet tām nav paredzamas sekmes, jo ģen. Imberts prasa nemiernieku beznoteikumu padošanos.

Nedz Apvienoto nāciju, nedz Amerikas valstu organizācijas miera misijas nekādus panākumus vēl līdz šim nav uzrādījušas. Pirmē starptautiskas iejaukšanās pazīme ir Brazilijas karaspēka parādīšanās Dominikā. Brazilija solījusies dot 1250 vīru, kam notiekot, amerikāņi atvilkšot 1700 karavīru no Dominikas.

INDIJA UN PAD. SAVIENĪBA PRASA GAISĀ UZBRUKUMU PĀRTRAUKŠANU

Pēc apmēram nedēļas pārtraukuma ASV un Dienvidvietnamas gaisa spēki atsākuši uzbrukumus Ziemeļvietnamai. Vašingtona bija cerējusi, ka Hanoja izmantos pārtraukuma periodu sarunu meklēšanai ar amerikāņiem.

Pret Ziemeļvietnamas bumbošanu nule nostājusies Indija un Pad. savienība. Ministru prezidentam Šastrī atstājot Maskavu, viņa un mājastēvu vārdā izdotais komunikē prasa tūlītēju gaisa uzbrukumu pārtraukšanu Ziemeļvietnamai un paskaidro, ka Vietnamas problēmas atrisināšana atrodama vienīgi 1954. gada Ženēvas konferences lēmumu ietvaros.

Šastrī un Kosigins vienojās dažādos interesantos jautājumos, piemēram, miermīlīgas koeksistences turpināšanai, — politikai, kuŗai asi pretojas komūnistu Ķīna. Pret Pekingu vērsts arī lēmums nākotnē visas starptautiskās debates, robežu un teritoriālos disputus ieskaitot, nokārtot miermīlīgu sarunu ceļā, nelietojot militāru varu. Tas, protams, nesaskan ar komūnistu Ķīnas domāšanu, atceroties kaut vai tikai pēdējās uzbrukumu Indijai 1962. gada beigās.

POKIPSIJA

Vietējā latviešu draudze 15. maijā bija rīkojusi gadskārtējo pavasaŗa sarīkojumu. Programmas pirmajā daļā bija Vijas Vētras dejas. Bez indiešu, spāņu un meksikāņu dejām visbagātīgāk aplausus izpelnījās latviešu dejas „Prelīde" un „Meditācija par trimdu". Tās mākslinieces izpildīja latviešu tautas tērpā pie Leonīda Slaucītāja mūzikas. Pārējās dejas pavadīja skaņu platēs iespēlēta atbilstīgo tautu oriģinālā mūzika. Pirms dejām mākslinieces saistoši paskaidroja katru dejas rādīto kustību: ziedu plaukšanu, ūdens kustēšanos u. c., tāpat latviešu dejās motīvu „sniegi sniga putināja". Šādu priekšnesumu dauzdzi piedzīvoja pirmo reizi, kādēļ bija ieradušies to skatīt pat no attālākām vietām. Programmai sekoja loterija ar saviesīgu dzīvi pie dāmu komitejas klātiem atspirdzinājumu galdiem. Loterijā lozes ātri izpārdeva. Mākslinieka Baumaņa gleznu, kuŗu bija dāvājis Viesturs Reinfelds, laimēja Mārtiņš Strazdiņš. Sarīkojums bija labi apmeklēts un draudzei deva prāvu ienākumu.

Atzvesto tautiešu pieminas dievkalpojums notiks 5. jūnijā plkst. 7 vakarā, Pirmā ev. lut. baznīcā, Mill un Catharina ielu stūrī.

Latviešu skolas mācību noslēguma sarīkojums notiks 6. jūnijā plkst. 3 pēcpusdienā Grange namā. Programmā skolas audzēkņu priekšnesumi. Sarīkojumā aicināti piedalīties arī bērni, kas neapmeklē latviešu skolu. Arī tie lūgti uzstāties ar priekšnesumiem, tos iepriekš piesakot skolotājai Muditei Prāmniecei.

E. L.

✝

Mans labais gādīgais vīrs, mūsu svainis, tēvocis un draugs,

ELEKTRIĶIS

ANSIS VIĻUMS TĪRUMS

dzim. 1903. gada 8. februārī Rīgā, miris 1965. gada 22. maijā Toronto

Sēro SIEVA, PIEDERĪGIE UN DRAUGI
LATVIJĀ, KANADĀ, VĀCIJĀ UN ASV

Dievs ir mīlestība

✝

Mūžībā aizsaukts mūsu nodaļas biedrs

ANSIS VIĻUMS TĪRUMS

dzimis 1903. gada 8. februārī Rīgā, miris 1965. gada 22. maijā Toronto

Izvadīšana uz pēdējo dusu trešdien, 26. maijā, pl. 11.30 pr. p.
no Rosar bēru nama, 467 Sherbourne St., uz Jorkas latviešu kapiem.

Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek, Skumjās
Viens biedrs pēc otra galvu kapenēs liek . . . DV Toronto nodaļas saime

✝

Mūsu mīļā

ERNA KAŅEPĀJS

dzim. OZOLIŅŠ

šķīrusies no mums š. g. 15. maijā 63 gadu vecumā

Viņu mīļā piemiņā paturēs: MEITA AR ĢIMENI KANADĀ UN
PIEDERĪGIE LATVIJĀ